

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

Pedagogická fakulta

Ústav pedagogiky a sociálních studií

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Bc. Kamila Králová

Řízení volnočasových aktivit

Financování volnočasových aktivit a jeho dopad na rozpočet domácnosti

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně pod vedením Ing. Aleny Opletalové, Ph.D., a použila jsem jen zdroje, které jsou uvedeny v seznamu použité literatury a internetových zdrojů.

V Olomouci dne 18. dubna 2024

.....

Bc. Kamila Králová

Poděkování

Děkuji Ing. Aleně Opletalové, Ph.D., za její cenné rady a připomínky, které mi poskytla během psaní mé diplomové práce a také všem, kteří se podíleli na výzkumném šetření. V neposlední řadě bych ráda poděkovala i své rodině, která mi při psaní diplomové práce byla velkou oporou.

ANOTACE

Jméno a příjmení:	Bc. Kamila Králová
Katedra:	Ústav pedagogiky a sociálních studií
Vedoucí práce:	Ing. Alena Opletalová, Ph.D.
Rok obhajoby:	2024

Název práce:	Financování volnočasových aktivit a jeho dopad na rozpočet domácnosti
Název práce v angličtině:	Financing of leisure activities and its impact on the household budget
Zvolený typ práce:	Výzkumná práce – zpracování primárních dat
Anotace práce:	<p>Teoretická část práce zkoumá funkce a cíle výchovy ve volném čase, roli pedagogů volného času a dalších výchovných činitelů, a také zájmové činnosti dětí a mládeže. Dále se zabývá zařízeními pro trávení volného času, včetně školských zařízení a dalších subjektů působících v oblasti volnočasové výchovy. Poslední kapitola se věnuje možnostem financování volnočasových aktivit, přičemž zkoumá různé zdroje financování, včetně veřejných rozpočtů. Praktická část diplomové práce se zaměřuje na výzkumné šetření, které analyzuje možnosti financování volnočasových aktivit. Cílem výzkumu je analyzovat možnosti financování volnočasových aktivit pro děti a mládež s důrazem na jejich dopad rozpočtu domácnosti. Metoda sběru a zpracování dat je důkladně popsána a výsledky výzkumného šetření jsou prezentovány a diskutovány.</p>
Klíčová slova:	volný čas, aktivity, rozpočet, domácnost, financování
Anotace v angličtině:	The theoretical part of the thesis examines the functions and goals of leisure education, the role of leisure educators and other educational agents, and the leisure activities of children and youth. It also examines leisure facilities, including school facilities and other entities involved

	<p>in leisure education. The final chapter looks at the financing options for leisure activities, examining different sources of funding, including public budgets. The practical part of the thesis focuses on a research investigation that analyses the funding options for leisure activities. The aim of the research is to analyse the funding options for leisure activities for children and young people, with an emphasis on their impact on household budgets. The method of data collection and processing is thoroughly described and the results of the research investigation are presented and discussed.</p>
Klíčová slova v angličtině:	leisure time, activities, budget, household, financing
Přílohy v práci:	Příloha č. 1 Dotazník
Rozsah práce:	78 stran
Jazyk práce:	Čeština

OBSAH

ÚVOD	6
TEORETICKÁ ČÁST	8
1 Výchova a vzdělávání ve volném čase	9
1.1 Funkce a cíle výchovy ve volném čase	9
1.3 Pedagog volného času a další výchovní činitelé.....	11
1.4 Zájmové činnosti dětí a mládeže	14
2 Zařízení pro trávení volného času	17
2.1 Školská zařízení působící ve volnočasové oblasti	17
2.1.1 Školská výchovná a ubytovací zařízení	19
2.2 Další subjekty zabývající se výchovou ve volném čase	21
3 Možnosti financování volnočasových aktivit	23
3.1 Finanční podpora z veřejných rozpočtů.....	23
3.1.1 Dotace ministerstva.....	23
3.1.2 Dotace územní samosprávy	24
3.1.3 Granty a dotace NNO.....	25
3.1.4 Fondy zdravotních pojišťoven	26
3.2 Rozpočet domácnosti	28
PRAKTICKÁ ČÁST	32
4 Výzkumné šetření zaměřené na analýzu možností financování	33
4.1 Cíl výzkumu, dílčí cíle.....	33
4.2 Výzkumné otázky, hypotézy	34
4.3 Metoda sběru a zpracování dat	35
4.4 Výzkumný soubor.....	36
4.5 Interpretace výzkumného šetření	38
4.6 Výsledky výzkumného šetření.....	65
ZÁVĚR	70

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK.....	71
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A ZDROJŮ	72
SEZNAM TABULEK A GRAFŮ	76
SEZNAM PŘÍLOH	78

ÚVOD

Jako téma pro svoji diplomovou práci jsem si zvolila „Financování volnočasových aktivit a jeho dopad na rozpočet domácnosti“. Toto téma jsem si zvolila hlavně proto, protože bych chtěla hlouběji porozumět možnostem financování volnočasových aktivit.

Cílem je **analyzovat možnosti financování volnočasových aktivit pro děti a mládež s důrazem na jejich dopad na rozpočet domácnosti**. Což umožní získat ucelený pohled na problematiku a navrhnout potenciální způsoby, jak tyto aktivity efektivně financovat s ohledem na rodinné finance. Dílčími cíli diplomové práce je zjistit, jaké volnočasové aktivity jsou nabízeny pro děti a mládež v zájmovém vzdělávání a v jaké cenové kategorii se volnočasové aktivity pohybují. Dále posoudit možnosti financování volnočasových aktivit dětí a mládeže rodiči a analyzovat financování volnočasových aktivit dětí a mládeže ve vztahu k rodinnému rozpočtu domácnosti.

V dnešní době je stále obtížnější udržet finanční stabilitu domácnosti, přičemž mnoho lidí se musí zaměřit na zajištění základních potřeb. Financování volnočasových aktivit se tak stává často luxusem, který si nemůže leckdo dovolit. Lidé jsou nuceni přijímat dodatečné zaměstnání nebo brigády, aby pokryli nezbytné náklady, což vede k omezení možnosti účasti na placených volnočasových aktivitách.

Trávení volného času se stává výzvou vzhledem k hektickému tempu života a narůstajícím nárokům. Moderní technologie, jako jsou zejména chytré telefony, nebo počítače, nabízejí snadnou a rychlou zábavu, což může vést k pasivnímu trávení volného času. Mnoho rodičů tak čelí velkému tlaku na plánování a organizaci aktivit svých dětí, což může omezovat možnosti pro volnočasové aktivity. Tyto faktory mohou mít vliv na rozvoj sociálních dovedností, kreativity a zdraví dětí.

Uvědomuji si význam financování volnočasových aktivit pro rodiny a jednotlivce v dnešní době a taky dopady nedostatku finančních prostředků na možnosti trávení volného času. Touto diplomovou prací bych chtěla především přispět k lepšímu porozumění této problematice.

Diplomová práce obsahuje čtyři kapitoly. Teoretická část práce se zaměřuje na výchovu a vzdělávání ve volném čase, včetně funkcí a cílů výchovy. Součástí první kapitoly jsou popsány i zájmové činnosti dětí a mládeže. Následující kapitola je zaměřena na zařízení pro trávení volného času, jako jsou školská zařízení, ubytovací zařízení a další subjekty působící

v oblasti výchovy ve volném čase. Kapitola třetí se pak podrobněji zabývá možnostmi financování volnočasových aktivit. Prozkoumává různé zdroje financování, včetně finanční podpory z veřejných zdrojů jako jsou dotace z ministerstva, územní samosprávy, granty a dotace nestátních neziskových organizací a fondy zdravotních pojišťoven. Dále popisuje možnosti financování z rozpočtu domácnosti, který je velmi důležitým zdrojem pro financování volnočasových aktivit pro děti a mládež.

Poslední kapitola je zaměřena na praktickou část, konkrétně byla provedena kvantitativní metoda sběru dat za pomoci dotazníkového šetření, které bylo cíleno na dospělou populaci. Tato část slouží k doplnění teoretických poznatků.

TEORETICKÁ ČÁST

1 Výchova a vzdělávání ve volném čase

Trávení volného času je klíčovým aspektem života každé rodiny, který nejen ovlivňuje kvalitu života, ale má také významný dopad na finanční situaci domácnosti. Z tohoto důvodu se kapitola bude věnovat tématu trávení volného času prostřednictvím aktivit dětí a mládeže, s podrobným zaměřením na jeho funkce a cíle výchovy. V této souvislosti bude zkoumat roli pedagogů volného času a specifika volnočasových aktivit, abychom lépe porozuměli jejich vlivu na rodinný rozpočet.

Volný čas je dle Hájka, Hofbauera a Pávkové (2010, s. 17) definován jako „čas, kdy člověk nevykonává činnosti pod tlakem závazků, které vyplývají z jeho společenského začlenění, zvláště dělby práce a z nutnosti zachovat svůj biofyzilogický či rodinný systém”.

Biofyzilogickými potřebami rozumíme jídlo, spánek a osobní hygienu. Mezi čas vázaný také lze zahrnout provoz domácnosti a chod rodiny, který je spojený samozřejmě s péčí o děti, dojížděním za prací a v neposlední řadě je nezbytné zahrnout i nutné mimopracovní povinnosti. Po splnění všech těchto potřeb a povinností se tak může člověk věnovat činnostem jako je např. odpočinek, zábava, či zlepšení kvalifikace a spousta dalších. (Hájek, Hofbauer, Pávková 2008)

Definovat volný čas můžeme také negativním a pozitivním způsobem. Negativním způsobem lze volný čas vymezit jako „volno od práce”, zatímco pozitivně se dá volný čas označit jako čas, s nímž může jedinec svobodně nakládat (Kaplánek 2012).

1.1 Funkce a cíle výchovy ve volném čase

V současném hektickém životním stylu zaujímá volný čas stále důležitější místo, neboť představuje dobu, kterou lidé mohou využít k odpočinku, zábavě a osobnímu rozvoji. Funkce volného času se zaměřují na významné aspekty, které tato časová oblast přináší do života jednotlivců i společnosti jako celku, kdežto cíle výchovy se zaměřují na významné aspekty, které formují základy pedagogického úsilí ve vztahu k dětem a mládeži.

Funkce výchovy ve volném čase lze podle Hájka, Hofbauera a Pávkové (2008) vymezit takto:

➤ funkce výchovně – vzdělávací

Tato funkce je velmi důležitá a instituce mimo školní prostředí, které se zabývají výchovou v rámci volného času, plní tuto funkci na základě jasně stanovených pravidel zákonem. Jejich cílem je úmyslně formovat osobnost každého jednotlivce a dosahovat

skutečných cílů pomocí dobře zvolených pedagogických metod. Všechny tyto instituce mohou ovlivňovat aspekty osobnosti, ať už se jedná o aspekty fyzické, duševní, tak i sociální. V rámci výchovy ve volném čase je také možné uspokojovat a zdokonalovat potřeby jednotlivců. Dále rozšiřovat, prohlubovat, objevovat a v neposlední řadě rozvíjet jejich schopnosti.

➤ **Funkce zdravotní**

Zdraví vychovávaných jedinců lze podporovat různými způsoby, například přizpůsobením denního režimu jejich biorytmům a individuálním potřebám. Důležitou součástí je také poskytování příležitostí k dostatečnému pohybu, ideálně venku na čerstvém vzduchu a střídání různých aktivit. Tím se rozumí, že velmi důležité je střídat práci s odpočinkem, duševní a fyzické aktivity, a to bez rozdílu toho, zda jsou organizované, nebo spontánní anebo individuální, či ve skupině. Cílem výchovy ve volném čase je, aby pohybové aktivity byly pro lidi běžnou součástí jejich denního režimu. Dále je kladen důraz na správné stravovací návyky a důležitou roli hraje také dodržování bezpečnostních pravidel při práci, kdy je pedagog povinen tyto normy dodržovat a zároveň s nimi seznamovat svoje svěřence.

➤ **Funkce sociální**

Během volného času se lidé dostávají do různorodého prostředí a navazují nové vztahy. Sociální funkce má tak příležitost mezi nimi snižovat rozdíly skrze různé sociální prostředí. Velmi často je chápána také jako dohled na děti a zajištění tak jejich bezpečnosti, kdy jejich rodiče nejsou schopni v danou chvíli své děti zaopatřit s ohledem na pracovní vytížení, nebo pokud jsou jinak zaneprázdněni.

Pávková (2014) popisuje i funkci **preventivní**, kde uvádí, že brání výskytu nežádoucích jevů a snižuje pravděpodobnost jejich vzniku. Jedná se zejména o šikanu, krádeže, záškoláctví, gamblerství apod. Pokud člověk aktivně tráví svůj volný čas a má své zájmy, kterým se věnuje, tak je menší šance, že by podlehl špatným vlivům a projevil patologické chování. Prevence v tomto případě je velmi účinná a je lepší těmto negativním jevům předcházet, než se snažit je později řešit.

Cíle výchovy ve volném čase

Cílem výchovy ve volném čase je naučit jedince efektivně využívat svůj volný čas a chápat ho jako důležitý aspekt života. K dosažení tohoto cíle je důležité seznámit se s různými volnočasovými aktivitami, objevovat vlastní zájmy a rozvíjet je a také vytvářet smysluplný denní harmonogram. Je důležité si uvědomit, že hlavním cílem výchovy ve volném čase není

pouze zaplnění volného času, ale především jeho kvalitní využití. (Hájek, Hofbauer, Pávková 2010)

Podle Kollárové a Pavličkové (2018, s. 35) cíle chápeme „*ako predstavu, myšlienku, ideál, ktorý chceme zrealizovať, naplniť. Ciele je potrebné stanovovať nielen s prihliadnutím na osobnosť jednotlivca, ale tiež vzhľadom na požiadavky spoločnosti*”.

Základním záměrem výchovy mimo vyučování je ovlivňovat individuální formování osobnosti jednotlivce takovým způsobem, aby se jeho celková osobnost harmonicky rozvíjela z biologické, psychické i sociální perspektivy. Výsledkem výchovného úsilí by měla být osoba, která je schopna úspěšně fungovat v reálném světě. Vedlejší cíle ve výchově mimo vyučování mají pouze relativní důležitost, neboť jsou podřízeny neustálým proměnám v charakteru a potřebách společnosti. Cíl výchovy ve volném čase je někdy odvozován od obecného cíle vzdělávání, kde požadovaná úroveň vzdělání závisí na stavu společenského vývoje. Výchova ve volném čase poté představuje okamžité naplňování tohoto volného času prostřednictvím různých aktivit. (Kaplánek a kol. 2017)

Různé druhy volnočasových aktivit mají své specifické cíle. Při přípravě na konkrétní výchovnou činnost pedagog přemýšlí a formuluje výchovné cíle přímo v souvislosti s plánovanými aktivitami. Výchovný proces se odehrává za složitých podmínek, a proto je důležité dobře znát tyto podmínky pro volbu cílů a prostředků. Lze tyto podmínky rozlišit na vnitřní a vnější. Vnitřní podmínky se týkají především věkových a individuálních charakteristik těch, na něž se výchova zaměřuje. Vnější podmínky zahrnují prostředí, vybavení, jednotlivce i sociální skupiny, které ovlivňují výchovný proces. Vzhledem k vnitřním podmínkám je důležité si uvědomit, že volný čas poskytuje pedagogovi prostor pro rozvoj žádoucích individuálních vlastností osobnosti, jako jsou zájmy, schopnosti a charakterové rysy. Pro pedagoga ve volném čase, nebo vychovatele je klíčové mít znalost všech věkových skupin, protože na rozdíl od jiných pedagogů, jako jsou učitelé, pracují s jedinci různých věkových skupin. Skupiny pro volnočasové aktivity bývají často věkově různorodé, a volba vhodných cílů a prostředků je v těchto podmínkách náročná, ale důležitá pro úspěšnou realizaci činností. (Pávková 2014)

1.3 Pedagog volného času a další výchovní činitelé

Tato kapitola se zaměřuje na důležitost role pedagogů volného času a dalších výchovných činitelů v kontextu trávení volného času dětí a mládeže. Bude zkoumat jejich úlohu, kompetence a vliv na výchovu a rozvoj mladých jedinců.

Podle zákona č. 563/2004 Sb. o pedagogických pracovnících „*je pedagogickým pracovníkem ten, kdo koná přímou vyučovací, přímou výchovnou, přímou speciálně pedagogickou nebo přímou pedagogicko – psychologickou činnost přímým působením na vzdělávaného, kterým uskutečňuje výchovu a vzdělávání na základě zvláštního právního předpisu*”. (Zákony pro lidi 2010)

Ve sféře výchovy ve volném čase, mimo školní výuku, se uplatňují převážně dvě profese: pedagog volného času a vychovatel. Pedagogové volného času primárně pracují v centrech volného času, jako jsou domy dětí a mládeže a v zájmových stanicích. Naopak pracovníci zařízení zaměřených na zájmové vzdělávání, jako jsou školní družiny, školní kluby, výchovné domy, internáty nebo instituce pro ústavní a ochrannou výchovu, jsou obvykle označováni jako vychovatelé. Rozdíl mezi těmito dvěma profesemi vychází z rozdílného poslání a zaměření činností jednotlivých institucí. I když se jejich pracovní náplň částečně liší, převažuje ve většině případů pedagogické ovlivňování volného času. (Hájek, Hofbauer, Pávková 2008)

Dle Pospíšilové (2010) se pedagog volného času zabývá péčí o děti a mládež mimo školní hodiny a pracuje ve specifickém prostředí, které se liší od běžného školního prostředí. Jeho hlavním úkolem je výchova, avšak podobně jako učitel, i jeho práce spočívá v kombinaci výuky a výchovy. Jednou z výhod jeho práce je flexibilita, jelikož není omezen pevnými učebními plány nebo standardizovaným rozvrhem. To mu umožňuje více prostoru pro kreativitu, individuální přístup a reakci na aktuální situace a potřeby dětí.

Nároky, které jsou kladeny na vychovatele a pedagoga ve volném čase jsou odvozeny z rozmanitosti profesních rolí v této oblasti. Velmi často se při vykonávání své profese setkávají s dětmi všech věkových kategorií, s různými heterogenními skupinami a různými typy zařízení, včetně těch, které se zabývají ústavní výchovou nebo se také mohou setkat s prací s postiženými jedinci. Příprava na takovou profesi je obvykle široce zaměřená, a specializace často nastává až v průběhu let, kdy pedagog volného času, či vychovatel získává praxi. I přes tuto rozmanitost lze uvažovat o určitých vlastnostech, které jsou obecně žádoucí pro vykonávání této profese. Tyto vlastnosti vycházejí z jedinečné povahy práce s dětmi a mládeží mimo standardní vzdělávací prostředí a zahrnují porozumění věkovým specifikům, kreativitu, schopnost přizpůsobení se měnícím podmínkám, hravost, smysl pro humor, dobrou fyzickou zdatnost a estetický vzhled. (Hájek, Hofbauer, Pávková 2010)

Na pedagogy volného času je stále kladen větší důraz na rozvoj dovedností, jelikož současné proměny v kulturním a sociálním životě vyžadují jejich pružnou adaptaci. Tyto změny jsou ovlivněny životním stylem, různorodostí kultur, generačními změnami spojenými s potřebou neustálého vzdělávání, ekonomickou situací rodin a tlakem ze strany médií a dalších faktorů. Je zřejmé, že pedagogové volného času čelí většímu tlaku než učitelé, kteří mají přesně stanovené podmínky ve formálním vzdělávacím procesu, jako je obsah výuky, cíle, standardizované prostředí a pevně stanovené výukové hodiny. (Kollárová, Pavličková 2018)

Pedagog zabývající se volným časem zastává hodnoty jako čestnost, spolupráci a pomoc druhým, zejména těm slabším či znevýhodněným. Aktivně se staví proti šikaně, stejně jako všem formám netolerance a ubližování. Jeho efektivním přístupem je klást adekvátní požadavky v souladu s individuálními potřebami a představami, respektující názory jednotlivců a podporující jejich kreativitu. Rozdílné názory nejsou trestány, ba naopak, je kladen důraz na originalitu a diverzitu myšlení. Jeho výchovný styl je založen na vzájemném respektu, slušném chování a na ohleduplném vyjadřování vlastních názorů. (Hájek, Hofbauer, Pávková 2010)

Možnost získat potřebné dovednosti pro práci ve volném čase je různorodá. Zahrnuje jak studium učitelských oborů na vysokých školách a doplňující pedagogické kurzy, tak hlavně studium oborů jako je pedagogika, vychovatelství, sociální nebo speciální pedagogika. (Pospíšilová 2010)

Při výchově ke správnému využívání volného času se podílí různé výchovné faktory. Hlavním takovým výchovným faktorem je **rodina**, která hraje klíčovou roli, kde vzory rodičů a ostatních příbuzných mají silný vliv na formování jedince. Dalším výchovným faktorem mohou být **učitelé**, kteří ovlivňují své žáky v různých aspektech na všech úrovních a typech škol. Učitelé by se měli zajímat o aktivity, kterými se jejich žáci ve volném čase zabývají, měli by mít přehled o jejich zájmech a případných úspěších v nich. Tyto informace mohou totiž sloužit jako podklad pro výuku. Učitelé by měli být pro své žáky příkladem i v oblasti využívání volného času a měli by s nimi sdílet své zájmy a příležitostně je zvat k různým aktivitám mimo školu. Školy by měly fungovat jako středisko pro koordinaci, které poskytuje informace o možnostech využití volného času v konkrétním regionu. Pedagogické zapojení do volnočasových aktivit je součástí práce pedagogů ve školách (vychovatelů, pedagogů volného času), kteří se podílejí na výchově ve volném čase. Tato náročná výchovná činnost vyžaduje důkladnou profesní přípravu, odpovídající dovednosti a další charakterové vlastnosti. Velmi

důležitou úlohu při plnění volného času dětí a mládeže hraje nabídka nestátních neziskových organizací. (Hájek, Hofbauer, Pávková 2010)

1.4 Zájmové činnosti dětí a mládeže

Zájmové činnosti dětí a mládeže hrají klíčovou roli v jejich celkovém rozvoji a formování osobnosti. Tyto aktivity nejen poskytují příležitost k učení nových dovedností a získávání znalostí, ale také podporují sociální interakce, týmovou práci a sebedůvěru.

Zájmové činnosti lze rozdělit na dvě hlavní kategorie: **aktivní** a **receptivní**. Aktivní zájmy zahrnují činnosti, při nichž jedinec sám vyvíjí úsilí a produkuje nějaké hodnoty. Tyto aktivity vyžadují aktivní angažovanost a účast jedince, jako je například hraní házené, malování nebo zpívání.

Na druhé straně receptivní zájmy spočívají ve vnímání předmětu zájmu, kde jedinec je spíše pasivním pozorovatelem než aktivním účastníkem. Příklady receptivních zájmů zahrnují sledování filmů nebo účast ve fanklubech. Je důležité si uvědomit, že obě formy zájmů mohou být vzájemně propojeny a doplňovat se. Nicméně, u receptivních zájmů je třeba dbát na to, aby nedocházelo k pasivitě a pouhé konzumaci, jelikož aktivní participace může přinášet širší spektrum výhod a osobního rozvoje.

Z hlediska časového rámce můžeme rozlišovat zájmové činnosti na **krátkodobé**, **dočasné** a opakem jsou zájmové činnosti, které jsou **trvalé**. Intenzita zájmu a doba jeho trvání jsou silně ovlivněny vývojem jednotlivce a jeho procesem zrání. (Hájek, Hofbauer, Pávková 2008)

Dalším aspektem je počet účastníků, kde **individuální** organizační formu charakterizuje práce s jednotlivci, jako jsou nadané nebo handicapované děti, a také příprava na různé soutěže a vystoupení. Naopak **skupinová** organizační forma je častěji využívána a zahrnuje kroužky pro děti a mládež, aktivity ve skupinách nebo umělecké soubory. Podobně jako u individuální organizační formy je klíčová přítomnost vedoucího skupiny, jako je například vychovatel, lektor nebo animátor.

Z pohledu prostorového uspořádání jsou činnosti rozděleny do dvou kategorií: interiér a exteriér. **Interiérové aktivity** probíhají uvnitř budov a zahrnují činnosti jako jsou sálové sporty, jógové cvičení, keramická dílna, besedy atd. Naopak **exteriérové aktivity** vyžadují venkovní prostředí nebo speciální terény, a patří sem např. turistika, lyžování, bruslení nebo exkurze. (Kollárová, Pavličková 2018)

Z důvodů organizačních a pracovních náplní profesionálních pedagogů jsou zájmové činnosti často rozdělovány do různých oblastí, avšak přesné dělicí linie mezi nimi nejsou vždy jednoznačné. Vždy existuje několik zájmových činností, které nelze jednoznačně zařadit do konkrétní oblasti. Každá z těchto oblastí se zaměřuje na rozvoj určitých aspektů osobnosti jedince.

➤ **Rukodělné činnosti**

Rukodělné činnosti se zaměřují na rozvoj manuálních dovedností a jemné motoriky. Tyto aktivity pomáhají osvojit si různé pracovní postupy a současně podněcují fantazii a tvůrčí myšlení. Příklady takových činností zahrnují výrobu originálních šperků, modelování keramiky, výrobu origami, malování nebo tkání.

➤ **Technické činnosti**

Technické činnosti vycházejí z rukodělných aktivit a zaměřují se na rozvoj dovedností v oblasti konstrukce, technické představivosti a pečlivosti. Příklady těchto aktivit zahrnují výrobu modelů letadel, stavbu a programování robotů, práci s materiály jako je dřevo nebo kov a také práci v oblasti elektroniky.

➤ **Přírodovědná zájmová činnost**

Přírodovědná zájmová činnost se zabývá představováním a zkoumáním přírodních věd, podporuje porozumění a respekt k přírodnímu prostředí a poskytuje základy pro jeho ochranu. Příklady této činnosti zahrnují výlety do přírody za účelem pozorování ptáků a zvířat, studium geologie a minerálů, experimenty v oblasti biologie, ekologie a ochrany životního prostředí, a také účast na dobrovolnických akcích v rámci ochrany přírody, jako je úklid lesů nebo výsadba stromů.

➤ **Esteticko – výchovné činnosti**

Estetickovýchovné činnosti mají za cíl utvářet vnímání dětí a mládeže v oblasti estetických hodnot, rozvíjet jejich představivost, kreativitu a podporují emocionální aspekt osobnosti. Příklady těchto činností zahrnují malování a kreslení, výtvarné dílny, divadelní představení, tanec, hudbu, literární tvorbu nebo účast na kulturních akcích a výstavách.

➤ **Tělovýchova a sport**

Tělesná výchova a sportovní aktivity přinášejí přínosy pro fyzickou zdatnost jednotlivců, přispívají k rozvoji sebepoznání a kultivují dovednosti jako tolerance a fair play. Těmito aktivitami se také posiluje psychická odolnost vůči stresu. Nicméně, v případě nevhodného přístupu může soutěživost spojená se sportem podporovat agresivní tendence.

➤ **Turistika**

Turistika kombinuje poznávání přírody a společnosti s prvky tělesné aktivity. Poskytuje příležitost k objevování nových míst, poznávání různých kultur a tradic, a také k fyzické aktivitě a relaxaci v přírodě.

➤ **Společenskovědní zájmová činnost**

Zájmové aktivity ve společenských vědách přispívají k rozšíření znalostí o společnosti, historii, tradicích a jazykových dovednostech.

➤ **PC**

Zájmová oblast spojená s počítači je jednou z nejrychleji se rozvíjejících, která poskytuje dětem dovednosti v oblasti práce s počítači, rozvíjí jejich logické myšlení a schopnosti programování. Avšak, u této aktivity existuje vyšší riziko vzniku závislosti na tzv. „virtuální droze“, než je tomu u jiných činností. (Hájek, Hofbauer, Pávková 2008)

Výčet těchto uvedených oblastí zájmového vzdělávání bude dále využit i v praktické části. Dílčí oblasti budou předmětem kategorií v rámci dotazníkového šetření, což poskytne komplexní pohled na problematiku a umožní formulaci důležitých závěrů a doporučení v praktické části diplomové práce.

2 Zařízení pro trávení volného času

Předmětem předložené kapitoly bude vymezit jednotlivá zařízení určená pro trávení volného času dětí a mládeže se zaměřením na rozdělení školní a mimoškolní zařízení. Obě tyto oblasti jsou pro tuto práci důležité a budeme se dále snažit zjistit, jak v nich volnočasové aktivity probíhají a jak jsou financovány.

2.1 Školská zařízení působící ve volnočasové oblasti

Provázanost mezi školskými zařízeními a zájmovým vzděláváním spočívá v tom, že školy často slouží jako místo, kde se tyto aktivity organizují, a jsou přirozeným centrem pro širokou škálu zájmových programů. Tímto způsobem podporují školy celkový rozvoj dětí a mládeže a poskytují jim příležitost objevovat a rozvíjet svůj potenciál mimo klasické učební prostředí.

Zájmové vzdělávání dle MŠMT (2024, online) tvoří „*nedílnou součást procesu celoživotního učení, které se uskutečňuje ve školských zařízeních pro zájmové vzdělávání, zejména ve školních družinách, školních klubech a střediscích volného času. Střediska volného času se dále podílejí na další péči o nadané děti, žáky a studenty a ve spolupráci se školami a dalšími institucemi rovněž na organizaci soutěží a přehlídek dětí a žáků*”.

➤ Školní družiny

Školní družiny (dále jen ŠD) jsou obvykle umístěny v základních školách, nebo mohou být vybudovány a zřízeny jako samostatné zařízení pro žáky více škol. ŠD jsou primárně určeny pro žáky prvního stupně ZŠ a jsou rozděleny do více oddělení, kde v každém oddělení může být max. počet žáků 30. O počtu žáků v oddělení rozhoduje ředitel příslušné školy.

Hlavní každodenní činností je pravidelná pedagogická práce s dětmi, kteří do družiny pravidelně dochází. Mimo to se ráno, než žáci odchází do školy hrají tzv. neplánované hry, které spadají do spontánní činnosti. Další variantou jsou příležitostné akce, které nejsou omezeny pouze na jedno oddělení a mohou být otevřeny širšímu publiku, jako jsou např. besídky či karnevaly. Do náplně školní družiny lze zahrnout i relaxační aktivity, které mají pozitivní vliv na psychickou pohodu. Žáci mohou relaxovat na podložkách, koberci anebo hrát klidové hry. (Hájek, Hofbauer, Pávková 2008)

Ve ŠD se koná různorodá nabídka zájmových aktivit v prostředí, které je dětem dobře známé a poskytuje jim tak pocit bezpečí. Co se týká financí, tak ŠD je pro rodiče cenově dostupná (MŠMT 2024).

➤ **Školní kluby**

Oproti školní družině se školní kluby (dále jen ŠK) odlišují především věkem účastníků, ale i činnostmi. Kluby jsou především zaměřeny na starší žáky, zejména druhého stupně ZŠ, nebo nižší stupeň gymnázia a konzervatoř, která odpovídá osmiletému vzdělávacímu programu. Pokud ovšem žáci z prvního stupně ZŠ nenavštěvují pravidelně ŠD, tak mohou docházet i do ŠK. Dalším rozdílem mezi školní družinou a klubem je, že žáci do klubu mohou docházet i v době, kdy neprobíhá výuka, a to i během prázdnin. (Guard7 2022)

➤ **Střediska volného času**

Zařízení, které je provozováno školami a jejich cílem je vést lidi různého věku ke zlepšení jejich osobnosti a probudit v nich motivaci ke správnému trávení volného času. Stejně jako školní kluby, zde ve střediscích volného času (dále jen SVČ) probíhá činnost i mimo vyučování i během prázdnin. Probíhá zde organizace akcí, ať už se jedná o akce krátkodobé, do kterých můžeme zahrnout všelijaké kurzy, nebo třeba vzdělávací akce, tak i akce dlouhodobějšího rázu a to např. tábory, adaptační programy. Účastníci spolupracují s různými projekty na regionální, krajské, národní i evropské úrovni. Uskutečňují výměnné pobyty a stáže pracovníků jak v zahraničí, tak i doma. (MŠMT 2024)

V kurikulu je kladen důraz na individuální možnosti dětí získávat a rozvíjet znalosti a hodnoty. Kromě tradičních jazykových dovedností jsou zdůrazňovány i kreativní aktivity, hry a hravé metody. Znalosti se projevují různými formami, jako jsou fakta, porozumění, dovednosti a zkušenosti, které jsou vzájemně propojeny. Cílem je vytvořit komplexní přístup k učení a rozvoji, s myšlenkou, že různé pedagogické metody by měly obohacovat vzdělávání a rozvoj dětí. SVČ mají za úkol poskytovat dětem stimulující volnočasové aktivity a rekreační možnosti. Kritéria kvality těchto středisek se zaměřují na dosahování národních vzdělávacích cílů a práci učitelů na podpoře rozvoje schopností dětí skrze různé tvůrčí možnosti. (Lager 2019)

Existují dva hlavní typy SVČ:

- **dům dětí a mládeže** (dále jen DDM) - nabízí různorodé druhy zájmových aktivit,
- **stanice zájmových činností** – specializuje se na konkrétní oblast zájmu (např. stanice přírodovědců). Středisko poskytuje zájmové vzdělávání prostřednictvím různých forem.

Základním typem činností ve většině středisek je pravidelná zájmová činnost v rámci zájmových útvarů. Další důležitou složkou je organizace příležitostných aktivit s rekreačním nebo zájmovým zaměřením, jako jsou besídky, výlety nebo soutěže. Táborová činnost, která je spojena s vícedenním pobytem mimo sídlo střediska, má dlouhou tradici a obvykle se koná během prázdnin. (Tůma 2018)

2.1.1 Školská výchovná a ubytovací zařízení

Ve školských výchovných a ubytovacích zařízeních, jsou volnočasové aktivity nezbytnou součástí života dětí a mládeže. Tyto aktivity nejenže poskytují zábavu a odpočinek, ale také podporují celkový rozvoj jednotlivců a přispívají k vytváření pozitivního prostředí pro sociální interakci a učení mimo školu. Volnočasové aktivity, které probíhají v těchto zařízeních, tvoří nedílnou součást školského prostředí.

Podle školského zákona č. 561/2004 Sb. (2024, online) „*školská výchovná a ubytovací zařízení zajišťují dětem, žákům a studentům podle účelu, k němuž byla zřízena:*

- *vzdělávání, sportovní a zájmové činnosti v době mimo vyučování*
- *celodenní výchovu, ubytování a stravování*
- *zotavovací pobyty dětí a žáků ve zdravotně příznivém prostředí bez přerušeni vzdělávání.*

Školská výchovná a ubytovací zařízení mohou provozovat svou činnost i ve dnech pracovního volna nebo v období školních prázdnin”.

➤ **Domovy mládeže**

Domovy mládeže (dále jen DM) slouží jako ubytovací a výchovná zařízení pro žáky středních škol a studenty vyšších odborných škol. Poskytují jim ubytování, výchovnou péči a stravování a usilují o to, aby mladí lidé smysluplně trávili svůj volný čas (Hájek, Hofbauer, Pávková 2010).

Základním prvkem pedagogické a výchovné práce v DM je výchovná skupina. Každou takovou skupinu vedou vychovatelé při minimálním počtu 20 účastníků ve skupině a maximální pak 30 žáků či studentů.

Studenti jsou ubytováni v pokojích, které jsou rozděleny podle pohlaví a v některých případech i podle věku.

Počet pomocných vychovatelů, kteří vykonávají noční službu, je určen ředitelem domova nebo střední školy, s ohledem na počet budov, jejich rozmístění, počet studentů a zásady týkající se bezpečnosti a hospodárnosti. (Guard7 2022)

V DM se žáci připravují na vyučování. Tato příprava, obvykle označovaná jako doba studijního klidu, je součástí denního režimu a neměla by být rušena jinými aktivitami. Obvykle je stanovena pevná studijní doba pro první ročníky a její povinnosti se řídí jejich studijními výsledky nebo přáním rodičů. Je klíčové, aby se žáci prvních ročníků naučili správným studijním návykům a naučili se efektivně učit. U žáků ve vyšších ročnících vychovatelé zohledňují individuální studijní výsledky, zájem o studium a další relevantní faktory při stanovení rozsahu a způsobu přípravy na vyučování. (Hájek, Hofbauer, Pávková 2008)

➤ **Internáty**

Podle Hájka, Hofbauera, Pávkové (2010, s. 50) je internát „*určen žákům škol se zdravotním postižením a učilišť*”.

Internát má stanovený pravidelný denní režim, který je pro všechny ubytované povinný. Provoz internátu je zajištěn od neděle večer do pátku odpoledne. Rodiče jsou pravidelně informováni o aktivitách a chování žáků. Jsou zde organizovány volnočasové aktivity, např. sportovní turnaje nebo návštěvy divadelních představení.

Ředitel má pravomoci na to, aby rozhodl o umístění žáka do internátu s ohledem na vzdálenost jeho bydliště, dostupnost dopravy a sociální situaci. Žáci musí dodržovat denní režim, připravovat se na výuku, dbát na osobní hygienu a udržovat čistotu na pokojích a v celém areálu internátu. Rodiče, kteří řeší se svými dětmi výchovné obtíže mají možnost využít krátkodobého pobyt na internátu pro své dítě po dobu dvou měsíců.

Cílem je soustředit se na výchovu a vzdělávání žáků ve spolupráci s rodinou. Jejich přístup je založen na individuálním přístupu k rodinám a práci v malých výchovných skupinách. Programy jsou navrženy s ohledem na dlouhodobé zkušenosti s touto problematikou a mají za cíl pomoci dětem zvládat obtíže v životě. (Katalog škol 2024)

2.2 Další subjekty zabývající se výchovou ve volném čase

Tato podkapitola se zaměří na další organizace a subjekty, které se aktivně podílejí na výchově a vzdělávání dětí a mládeže ve volném čase. Krátce budou uvedeny jejich pozice, fungování a hlavní předmět činnosti.

Podle MŠMT (2024) neformální vzdělávání představuje vzdělávací aktivity, které se odehrávají mimo rámec oficiálního školního systému a nevedou k získání formálního vzdělání, jako je například diplom nebo vysvědčení. Tyto organizované aktivity mimo školní prostředí jsou zaměřeny na cílený rozvoj životních dovedností, zkušeností a postojů, které jsou založeny na určitém systému hodnot.

Neformální vzdělávání obvykle probíhá na dobrovolnické bázi a organizují je různá sdružení dětí a mládeže, nestátní neziskové organizace (dále jen NNO), nízkoprahová zařízení pro děti a mládež (dále jen NZDM), lze do této kategorie zahrnout i zařízení pro ústavní a ochranou výchovu, kde patří např. dětské domovy a diagnostické ústavy.

Nestátní neziskové organizace se zaměřují na práci s dětmi a mládeží. Nabídka je velmi klíčová pro plnohodnotné využívání volného času. Jejich činnost obohacuje aktivity škol a školských zařízení. Poskytují prostor pro přirozený rozvoj schopností, dovedností a talentů dětí a mládeže a připravují je na budoucí výzvy života. (Hájek, Hofbauer, Pávková 2008)

I když hlavním účelem není dosahování zisku, to neznamená, že by nemohly provádět ziskové aktivity. V souladu se zákonem mohou dokonce podnikat, ale získané zisky musí být použity výhradně k naplnění svého hlavního účelu, pro který byly založeny.

Jedním z charakteristických rysů nestátních neziskových je jejich nezávislost na vládě. Jejich činnost je regulována pouze zákony, což je odlišuje od neziskových organizací, často doplňují činnost veřejné správy a někdy dokonce poskytují služby místo státu, zejména díky své schopnosti pracovat efektivněji a cíleněji než veřejná správa. (ANNOJMK 2016)

➤ **Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež**

Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež mají jako hlavní cíl sociální pomoc a jsou zaměřena na neorganizované děti a mládež, kteří se nacházejí v náročných životních podmínkách. Tito jedinci mohou čelit problémům jako je nestabilní rodinné prostředí, nízká sociální a životní úroveň, obtíže ve škole nebo zaměstnání, nebo mají zdravotní omezení. Jsou také vystaveni sociálním rizikům jako je kriminalita, užívání návykových látek, násilí, diskriminace, záškoláctví, nezaměstnanost, nebo mají životní

styl, který není v souladu s normami většinové společnosti, např. zapojení do gangů. (Hájek, Hofbauer, Pávková 2008)

Dle Agentury pro sociální začleňování (2023) jsou „NZDM zřizovány na základě zákona č.108/2006Sb., o sociálních službách, jejich činnost podléhá vysokým nárokům na kvalitu a následné kontrole. V zařízení pracují odborní pracovníci, zpravidla s vysokoškolským vzděláním, kteří děti a mládež motivují formou skupinové a individuální práce ke změně nebo zlepšení jejich postojů k životním otázkám”.

Přínosy NZDM jsou mnohostranné. Pomáhají předcházet kriminalitě, podporují prevenci sociálního vyloučení ve společnosti, poskytují strukturované aktivity pro mládež a děti, které by jinak trávily svůj čas neorganizovaně. Dále inspirují mladé lidi ke vzdělávání a osobnímu rozvoji, spouštějí motivační proces a poskytují první kroky k zapojení mládeže do pracovního života. V neposlední řadě nabízejí poradenství v právních a sociálních otázkách, aby podpořily individuální růst a prosperitu mladých lidí.

➤ **Dětské domovy**

Dětský domov (dále jen DD) je instituce, která poskytuje výchovnou péči pro děti, které z různých důvodů nemohou zůstat v jejich vlastní rodině, nemohou být adoptovány nebo umístěny do jiné formy rodinné péče. Poskytuje péči obvykle dětem ve věku od 3 do 18 let, nebo do doby, než dokončí přípravu na své budoucí povolání.

Do DD jsou umísťovány děti na základě soudního nařízení pro ústavní výchovu, nebo pokud je nezbytné je okamžitě umístit do náhradní péče místo péče rodičů, dokud soud nevydá rozhodnutí.

Hlavní organizační jednotkou je rodinná skupina, která je utvářena tak, aby co nejvíce připomínala běžný rodinný život. Prioritou je sourozence do této skupiny zařadit. (Hájek, Hofbauer, Pávková 2008)

➤ **Diagnostické ústavy**

Diagnostický ústav je instituce, kde je dítě umístěno buď na základě nařízení soudu, nebo dobrovolně. Při přijímání dětí do diagnostického ústavu musí projít komplexním vyšetřením a je zvážen jejich zdravotní stav. Po této diagnóze jsou děti umísťovány do vhodných zařízení, jako jsou dětské domovy, dětské domovy se školou nebo výchovné ústavy. Ve většině případech délka pobytu trvá 8 týdnů. (Sociální práce 2008)

3 Možnosti financování volnočasových aktivit

Rozmanitost volnočasových aktivit pro děti a mládež otevírá širokou škálu možností nejen pro zábavu, ale také pro osobní rozvoj a sociální interakci. Otázkou však zůstává, jak tyto aktivity financovat a zajistit jejich dostupnost pro všechny zájemce. Tato kapitola bude zaměřena na zdroje financování volnočasových aktivit, a to ze strany zájemců. V následujících kapitolách budou uvedeny možnosti financování těchto aktivit a dále i na příkladech podpory uvedeny možnosti financování.

3.1 Finanční podpora z veřejných rozpočtů

Hlavní finanční zátěž nesou samotní účastníci stran osobních, rodinných rozpočtů. Existují ale i možnosti, které se mohou podílet na financování těchto aktivit. V následujícím textu budou uvedeny základní organizace podílející se na možném financování či kofinancování volnočasových aktivit v zájmovém vzdělávání.

Organizace, které uskutečňují volnočasové aktivity pro děti a mládež nebo se angažují v podpoře a rozvoji talentů, mohou požádat o finanční podporu buď skrze dotační programy spravované přímo **Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy**, nebo využít dalších možností, které poskytují různí sponzoři a dárci. Podpora ze strany jiných dárců může být např. Program Erasmus +. (MŠMT 2024)

Program na podporu projektů NNO – **Ministerstvo životního prostředí** dlouhodobě podporuje aktivity NNO v oblasti ochrany životního prostředí a udržitelného rozvoje. Financování projektů NNO pochází z veřejného rozpočtu a je rozdělováno prostřednictvím tří programů stanovených pro konkrétní rok. Veřejné soutěže o dotace typicky probíhají v předchozím roce a jsou založeny na obecných směrnících vlády pro přidělování finanční podpory NNO. Správu těchto dotací zajišťuje odbor finančních a dobrovolných nástrojů Ministerstva životního prostředí. (MZP 2023)

3.1.1 Dotace ministerstva

Ministerstva hrají klíčovou roli v podpoře různých oblastí ve společnosti, včetně vzdělávání a rozvoje dětí a mládeže. Jedním z prostředků, jak ministerstva podporují tyto aktivity, jsou dotace, které slouží k financování projektů a programů zaměřených na zájmové vzdělávání pro děti a mládež. Tyto dotace mají za cíl posilovat rozvoj jejich dovedností, zájmů a schopností ve školním a mimoškolním prostředí, a tím přispívat k celkovému rozvoji osobnosti a přípravě na budoucnost.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy zveřejňuje výzvy, ve kterých mohou zájemci podávat žádosti o dotace. Jedna z těchto výzev je zaměřena na podporu pohybových aktivit v mateřských školách (dále jen MŠ), základních školách (dále jen ZŠ), školních družinách (dále jen ŠD), školních klubech (dále jen ŠK). Tyto aktivity musí být realizovány v rámci činností, které jsou pořádány právníkem osobou, která provozuje danou instituci – činnost školy, ŠD, či ŠK. Tyto dotace jsou určeny NNO, které se zaměřují na práci s dětmi a mládeží a realizují projekty, jež přispívají k dosahování cílů uvedených ve Strategii vzdělávací politiky České republiky do roku 2030+. (MŠMT 2024)

Výzva na podporu celostátních volnočasových pohybových her dětí a mládeže 2024 je zaměřena na podporu uspořádání celostátních volnočasových pohybových her pro děti a mládež. Tyto soutěže jsou organizovány na úrovni krajů, kde každý kraj sestavuje svou vlastní výpravu. Cílem těchto her je propojení formálního a neformálního vzdělávání, rozvoj komunikačních, sociálních a osobních dovedností, zvýšení tělesné kondice a podpora duševní pohody dětí a mládeže. Tímto způsobem přispívají k posílení tělovýchovných schopností žáků. Žádat o podporu mohou pouze kraje. (MŠMT 2024)

MŠMT také poskytuje dotace na integrované tábory, tábory pro zdravotně postižené děti a mládež, děti z dětských domovů a sociálně znevýhodněných rodin. Pro získání dotace na tyto akce je nutné, aby hlavní vedoucí tábora absolvovali příslušné školení. Pokud organizace obdrží státní dotaci a část z ní použije na zajištění táborů pro děti a mládež, musí poslat seznam všech táborů, na které budou čerpat státní dotaci, oddělení rozvoje dětí a mládeže MŠMT. Tento seznam musí obsahovat podrobnosti o místě konání, termínu, počtu účastníků, vedoucích a kontaktních údajích. MŠMT pravidelně provádí kontroly letních dětských táborů, a to pouze u těch, které byly finančně podpořeny. (MŠMT 2024)

3.1.2 Dotace územní samosprávy

Dotace poskytované kraji nebo obcemi na volnočasové aktivity dětí a mládeže jsou zpravidla součástí širších programů podpory sociálních, kulturních a sportovních aktivit ve společnosti. Tyto dotace mohou být určeny na financování různých projektů a aktivit, jako jsou sportovní akce, kulturní festivaly, vzdělávací workshopy, umělecké kurzy, rekreační programy a další aktivity, které přispívají k rozvoji dětí a mládeže.

Kritéria pro získání těchto dotací se mohou lišit v závislosti na politice daného kraje či obce a na prioritách stanovených v rámci místního rozpočtu.

Konkrétní příklad je Fond pomoci, který má za cíl poskytovat finanční podporu olomouckým dětem z rodin s nízkými příjmy. Tato finanční iniciativa spravovaná statutárním městem Olomouc, je poskytována formou peněžních darů z rozpočtu města s účelem umožnit dětem účast na školních i mimoškolních aktivitách, které přispívají k jejich rozvoji.

Fond přispívá na aktivity organizované školami a dalšími poskytovateli pro děti ve věku 5–19 let, které žijí v Olomouci nebo se vzdělávají v místních školách.

Žadatelé mohou od začátku roku 2024 jednorázově požádat o peněžní dar ve výši pět tisíc korun na každé dítě, a to opakovaně v případě dalších vyhlášených výzev. (PRO RODINU 2024)

Olomoucký kraj nabízí dotační program, kdy nabízí finanční podporu na sportovní aktivity dětí a mládeže pro sportovní kluby nebo oddíly působící v Olomouckém kraji, případně propagující Olomoucký kraj i mimo jeho území. Dotace se zaměřuje na zajištění účasti mladých členů oddílů, či klubů na sportovních akcích, včetně nákladů na dopravu, cestovné, stravování a ubytování. Dále jsou podporovány aktivity spojené s údržbou a provozem sportovních zařízení, nákupem sportovního vybavení a pořádáním sportovních událostí, tréninků a náborových akcí. (OLKRAJ 2024)

3.1.3 Granty a dotace NNO

Podpora NNO hraje klíčovou roli v rozvoji společnosti a jejích jednotlivých oblastí. Dotace a grantové programy poskytují prostředky pro různorodé projekty, které přispívají ke zlepšení života jednotlivců i celých komunit. Mezi tyto organizace patří i renomované nadace jako České energetické závody (dále jen ČEZ), Skautská nadace Jaroslava Foglara a Nadační fond Dany a Emila Zátokových. Tyto organizace a fondy zahajují každoročně grantová řízení, která poskytují možnost získat finanční prostředky na různé projekty a aktivity, jež přispívají k rozvoji vzdělání, kultury a sportu dětí a mládeže. Kromě nich je důležité zmínit také projekt Darujeme kroužky, který se zaměřuje na podporu volnočasových aktivit pro děti a mládež ve složitých životních situacích.

Nadací ČEZ bylo vyhlášeno grantové soutěžní řízení pro rok 2024 pod názvem Zaměstnanecké granty. Tyto granty jsou určeny k podpoře neziskových organizací v České republice, na jejichž aktivitách se aktivně podílejí zaměstnanci Skupiny ČEZ. Projekty přihlášené do soutěže mohou zahrnovat široké spektrum veřejně prospěšných aktivit, které se týkají dětí a mládeže, vědy a výzkumu, vzdělávání, kultury, amatérského sportu a životního prostředí. Maximální možná výše grantu je stanovena na 50 000 Kč. Žadatelem může být

právnícká osoba se sídlem v ČR, splňující určená kritéria stanovená pro Zaměstnanecké granty. (ČEZ 2024)

Skautská nadace Jaroslava Foglara nabízí grantové programy např. výstavbu nového zázemí, renovaci klubovny nebo základny, zakoupení vlastního tábořiště, uspořádání veřejné akce, nebo podpoření dobročinné aktivity. (Skautská nadace 2024)

Nadační fond Dany a Emila Zátopkových pod záštitou Českého olympijského výboru podporuje mladé lidi v České republice při jejich zapojení do aktivní sportovní činnosti, zejména v oblasti atletiky. Fond poskytuje finanční podporu, granty a stipendia mladým sportovcům, pomáhá s nákupem sportovního vybavení, organizuje sportovní akce a přispívá k rozvoji atletických klubů a infrastruktury. Díky svému dlouhodobému úsilí přispívá k rozvoji českého sportu a atletiky. Žádat o podporu mohou především sportovci, atletické kluby, sportovní organizace a další subjekty zapojené do rozvoje atletiky a sportu obecně. Také jednotlivci a skupiny s nápady na projekty či aktivity, které přispívají k rozvoji atletiky a podpoře sportovního ducha. Důležité je, aby projekty byly v souladu s cíli a posláním fondu. (Olympijský tým 2024)

Existuje také **projekt Darujeme kroužky dětem** poskytující vouchery na financování volnočasových aktivit pro děti z rodin v obtížné životní situaci. Tento projekt je prováděn ve spolupráci s Českou radou dětí a mládeže (dále jen ČRD) a Nadačním fondem Eduzměna, přijímá finanční podporu od různých nadací a institucí, včetně Nadace České spořitelny, Nadace Albatros, Sazka, a.s., MŠMT, Hlavního města Prahy, UNICEF, Nadačního fondu ŠKODA AUTO, a individuálních dárců prostřednictvím portálu Darujme.cz. Projekt je pod záštitou paní Evy Pavlové, manželky prezidenta České republiky. Jeho cílem je podpořit rodiny v České republice i uprchlické rodiny z Ukrajiny s dočasným pobytem tím, že kryje náklady na volnočasové aktivity a kroužky pro děti ve věku 3–18 let. Tyto aktivity umožňují dětem strávit čas v bezpečném prostředí, kde si mohou najít nové přátele, prožít radostné zážitky a rozvíjet svůj potenciál. (Darujeme kroužky 2024)

3.1.4 Fondy zdravotních pojišťoven

Zdravotní pojišťovny provozují své hospodaření podle fondového principu, což znamená, že jednotlivé činnosti pojišťoven jsou financovány přesně stanovenými finančními zdroji z různých fondů. Tyto fondy jsou vytvářeny na základě právních předpisů a jsou limitovány zákonem, což omezuje způsob jejich naplňování a stanovuje maximální výši finančních prostředků, které mohou být z těchto fondů použity.

V oblasti volnočasových aktivit pro děti a mládež je stěžejní **fond prevence**. Je to důležitý nástroj umožňující částečnou konkurenci mezi zdravotními pojišťovnami, je založen na dobrovolné bázi. Tento fond umožňuje pojištěncům hradit zdravotní služby, které mají preventivní, diagnostický nebo léčebný efekt a které jsou poskytovány v souvislosti s existujícím nebo hrozícím onemocněním. Je důležité poznamenat, že čerpání služeb z fondu prevence je dobrovolné a podléhá podmínkám stanoveným zdravotní pojišťovnou. Financování tohoto fondu je převážně zajištěno příjmy z pokut, penále a přírážek pojistného, s možností využití ušetřených prostředků provozního fondu v budoucnosti. (MZČR 2020)

Kritériem pro srovnání pojišťoven bylo množství pojištěných dětí a mládeže a podle tohoto kritéria byly zvoleny právě tyto tři zdravotní pojišťovny v ČR: Vojenská zdravotní pojišťovna (dále jen VoZP), Česká průmyslová zdravotní pojišťovna (dále jen ČPZP) a Všeobecná zdravotní pojišťovna (dále jen VZP). Toto srovnání umožní získat komplexní přehled o možnostech financování volnočasových aktivit pro děti a mládež v rámci široce využívaných pojišťoven na trhu.

VoZP v rámci těchto služeb nabízí příspěvek na pohybové aktivity pro děti a mládež ve výši až 1 000 Kč za rok, musí se jednat o pravidelné školní, nebo mimoškolní aktivity. Stejně tak lze tuto částku využít na lyžařský kurz, sportovní soustředění, nebo školu v přírodě, které jsou organizované mateřskou, základní, nebo střední školou během školního roku. Lze čerpat i na letní pobytové tábory, nebo příměstské tábory, které jsou pohybově zaměřené. Na plavání poskytuje VoZP příspěvek do výše 500 Kč za rok a platí pouze na plavecké kurzy, či permanentní vstupy. (VoZP 2024)

Oproti tomu **ČPZP** má stanovený limit, který je 1 500 Kč na celý kalendářní rok. V rámci volnočasových aktivit pro děti a mládež lze využít částku až do 1 000 Kč na plavecké kurzy, které jsou organizované např. školou, či školkou a pouze do věku 10 let včetně. Na letní pobytové, či příměstské tábory pojišťovna přispívá částku až do výše 1 500 Kč a platí pro děti od 3 let. Školky, školy v přírodě a lyžařské výcviky jsou hrazeny až do výše 500 Kč a taktéž sportovní kroužky, které probíhají pravidelně. Pojištěnec může čerpat tyto příspěvky opakovaně, ale pouze do výše stanoveného limitu za kalendářní rok. (ČPZP 2024)

Příspěvek u **VZP** ve výši 2 000 Kč je určen pro děti ve věku od 1 roku do 18 let na pravidelné sportovní aktivity, které probíhají v organizovaných kroužcích, spolcích, klubech nebo školských zařízeních. Dále je možné čerpat příspěvek na lyžařské kurzy pořádané školou a úhradu permanentek pro děti ve věku od 15 do 18 let na pohybové aktivity, jako je plavání

nebo fitness. Lze využít i na členské příspěvky a startovné. Čerpání příspěvku je možné rozložit maximálně do dvou žádostí za rok, přičemž lze žádat buď o celou částku najednou, nebo rozdělit čerpání na dvě části. (VZP 2024)

Celkově lze konstatovat, že zdravotní pojišťovny v České republice hrají důležitou roli při podpoře volnočasových aktivit pro děti a mládež. Pojišťovny poskytují finanční příspěvky na sportovní aktivity, tábory, kurzy a další aktivity, které přispívají k celkovému zdraví a rozvoji mladé generace. Každá pojišťovna má svá specifika a nabízí různé výše příspěvků a podmínky čerpání, což umožňuje rodinám vybrat si program, který nejlépe vyhovuje jejich potřebám a zájmům. Společným cílem těchto programů je podpora zdravého životního stylu a rozvoje dětí a mládeže prostřednictvím aktivního zapojení do sportovních a volnočasových aktivit.

3.2 Rozpočet domácnosti

Tato podkapitola přináší důležitý pohled na nástroj, kterým je rozpočet domácnosti. Tento nástroj umožňuje domácnostem efektivně spravovat své příjmy a výdaje, což je klíčové pro dosažení finanční stability a plánování budoucích aktivit. Příjmy a výdaje neodmyslitelně pro sestavení rozpočtu domácnosti patří a budou také podrobněji rozepsány.

Rozpočet představuje celkový přehled o příjmech a výdajích jednotlivce nebo celé domácnosti během určitého časového úseku. Tento finanční plán může sloužit jako rámec jak pro snižování dluhů, tak pro akumulaci finančních prostředků prostřednictvím pravidelného spoření. S pomocí pečlivě sestaveného rozpočtu lze účelně spravovat příjmy a výdaje a identifikovat potenciální problematické oblasti, nebo naopak objevit finanční rezervy v rámci domácnosti. (Nováková, Sobotka 2011)

Existují 3 typy rodinného rozpočtu: vyrovnaný, přebytkový a schodkový.

- **Vyrovnaný rozpočet** znamená, že příjmy domácnosti odpovídají výdajům. Jinými slovy, domácnost vyčerpá všechny své příjmy na pokrytí nákladů. S tímto rozpočtem lze hospodařit bez ohledu na to, zda jsou příjmy domácnosti nízké nebo vysoké. Avšak dlouhodobě není optimální, protože pokud dojde k poklesu příjmů nebo neočekávaným výdajům, může domácnost narazit na finanční problémy. Aby se předešlo zadlužení, je důležité, aby domácnost měla finanční rezervu, ze které bude možné čerpat v případě potřeby.
- **Přebytkový rozpočet** je, pokud příjmy přesahují výdaje. V takovém případě v rozpočtu vzniká přebytek, který lze využít k úhradě mimořádných výdajů nebo investovat tak, aby přinášel další příjmy. Dosahování přebytkového rozpočtu by mělo být hlavním

cílem hospodaření všech domácností. Pokud si domácnost může dovolit pokrýt mimořádné výdaje bez čerpání úspor, musí mít v rozpočtu dostatek prostředků na jejich pokrytí.

- **Schodkový rozpočet** vzniká, když jsou výdaje vyšší než příjmy, což znamená, že domácnost hospodáří s deficitem. Tento typ rozpočtu je nejméně žádoucí, neboť může vést k zadlužení. Proto je zásadní usilovat o to, aby výdaje domácnosti vždy převyšovaly příjmy. Když je v domácnosti nedostatek financí, znamená to, že příjmy nestačí na pokrytí výdajů. Tento stav obvykle vzniká v důsledku snížení příjmů nebo zvýšení výdajů. (Jakeš a kol. 2011)

Příjmy domácnosti zahrnují finanční prostředky, které jsou přijímány buď v hotovosti, nebo bezhotovostně, např. převodem na bankovní účet jednotlivých členů domácnosti (Nováková, Sobotka 2011).

Hlavním zdrojem příjmů je peněžní odměna, kterou obdrží členové domácnosti za výkon placené práce.

Tento typ odměny může mít následující formy:

- **plat** – přidělovaný zaměstnancům ve státní správě, krajských a obecních institucích,
- **mzda** – poskytovaná zaměstnancům jejich zaměstnavatelem za jejich práci.

Je důležité rozlišovat rozdíl mezi hrubým a čistým příjmem. **Hrubý příjem** zahrnuje celkový výdělek jednotlivce. **Čistý příjem** je vypočítán z hrubého příjmu odečtením daně z příjmu, sociálního a zdravotního pojištění. V konečném důsledku představuje finanční částku, kterou pracovník obdrží na svůj bankovní účet. (Navrátilová, Jiříček, Zlámal 2021)

Příjmy lze zjednodušeně rozdělit do čtyř základních skupin:

- 1) **příjmy ze zaměstnání** – mzda, plat a další příplatky od zaměstnavatele např. stravenky nebo cestovné,
- 2) **sociální příjmy** – poskytuje stát, např. příspěvky na děti, rodičovský příspěvek nebo podpora v nezaměstnanosti,
- 3) **mimořádné příjmy** – nepravidelné a mohou pocházet např. z prodeje nepotřebných věcí,
- 4) **reziduální (pasivní) příjmy** – výnosy z pronájmu, dividendy apod. (Nováková, Sobotka 2011)

Výdaje domácnosti představují finanční prostředky, které byly vynaloženy na běžný chod domácnosti, včetně nákladů spojených s bydlením a potřebami jednotlivých členů domácnosti.

Podle Novákové a Sobotky (2011, s. 309) „*K nejčastějším výdajům patří nájemné, výdaje za potraviny, oblečení, platby elektřiny, vody, plynu, splácení úvěrů a půjček, pojištění. Na výdajové straně rozpočtu jsou také výše zmíněné úspory a rezervy na neočekávané výdaje (např. poruchu ledničky, pračky atd.)*”.

Rozdělení výdajů domácnosti může probíhat různými způsoby, ale z hlediska rozpočtu je klíčové zaměřením se na jejich četnost a výši. Na základě toho rozlišujeme výdaje na pevné, kontrolovatelné a jednorázové.

Pevné výdaje jsou pravidelné platby v rozpočtu, které se opakují ve stejných částkách, jako například nájem nebo splátky půjček. Jejich výše není snadno měnitelná a je nezbytné je pravidelně hradit v stanovených termínech. Nedodržení těchto plateb může mít závažné následky, jako je např. vystěhování při opakovaném neuhrazení nájmu, nebo soudní zabavení a prodej majetku v případě neplacení půjček.

Kontrolovatelné výdaje jsou takové, které můžeme ovlivnit svými rozhodnutími ohledně jejich výše či dokonce zcela zrušit, a tím máme nad nimi určitou kontrolu. Např. můžeme snížit či zvýšit výdaje na oblečení, potraviny, zábavu, telefon či benzín.

Jednorázové výdaje jsou platby, které vykonáváme jednou za delší období a často můžeme ovlivnit jejich výši. To může zahrnovat nákup vánočních dáreků, nebo placení dovolené. Některé z těchto výdajů můžeme předpokládat, zatímco jiné jsou neočekávané. Pro jednorázové výdaje můžeme v rozpočtu odložit určitou částku, ze které pak tyto platby hradíme. Pokud tuto částku předem nevyčleníme v rozpočtu, často musíme jednorázové výdaje hradit z úspor. (Jakeš a kol. 2011)

Výdaje lze rozlišovat i podle kritéria na **zbytné a nezbytné**. Výdaje nezbytné jsou nutné k placení každý měsíc např. nájemné, energie a výdaje zbytné např. zábava, chození do restaurace se dají omezit bez vážných následků. Pokud dojde k neočekávanému poklesu příjmů, např. kvůli ztrátě zaměstnání nebo pracovní neschopnosti je důležité prioritně placení nezbytných výdajů, i když to znamená dočasně omezit výdaje zbytné. (Peníze pod kontrolou 2023)

V rámci výuky finanční gramotnosti na základních školách jako jeden z výstupů žáci prokazují, že umí rozlišit výdaje na zbytné a nezbytné.

Není přesně dáno, co je výdajem domácnosti zbytným a nezbytným. Vždy je to částečně subjektivní posouzení daného jedince, ale spíše se v případě financování volnočasových aktivit jedná o výdaj zbytný. O to více je nutné v rámci rozpočtu efektivně plánovat osobní a rodinné finance a vytvářet tak případnou rezervu nejen na nepředvídatelné výdaje, ale také právě na část zbytných výdajů jako jsou jednorázové, pobytové a jiné volnočasové aktivity dětí a mládeže.

Právě na zjištění současných možností, jak zákonní zástupci zajišťují volnočasové aktivity dětí a mládeže, bude zaměřeno výzkumné šetření v praktické části diplomové práce v následující kapitole 4.

PRAKTICKÁ ČÁST

4 Výzkumné šetření zaměřené na analýzu možností financování

Poslední kapitola navazuje na teoretickou část diplomové práce a bude zaměřena na analýzu možností financování volnočasových aktivit pro děti a mládež, která bude provedena v rámci výzkumného šetření, a to bude následně vyhodnoceno. Dále se kapitola bude zabývat cílem výzkumu, dílčími cíli, výzkumnými otázkami a v neposlední řadě budou stanoveny hypotézy, které budou také vyhodnoceny v závěru

4.1 Cíl výzkumu, dílčí cíle

V rámci výzkumného šetření je důležité nejprve definovat cíl. Hlavním cílem výzkumného šetření je analyzovat možnosti financování volnočasových aktivit pro děti a mládež s důrazem na jejich dopad rozpočtu domácnosti.

K dosažení tohoto celkového cíle je potřeba si určit dílčí cíle, které slouží jako klíčové milníky.

Dílčími cíli jsou:

- zjistit, jaké volnočasové aktivity jsou nabízeny pro děti a mládež v zájmovém vzdělávání,
- zjistit, v jaké cenové kategorii se volnočasové aktivity pohybují,
- posoudit možnosti financování volnočasových aktivit dětí a mládeže rodiči,
- analyzovat financování volnočasových aktivit dětí a mládeže ve vztahu k rodinnému rozpočtu domácnosti.

Výzkumný problém

Jaké jsou možnosti financování volnočasových aktivit pro děti a mládež a jaký je jejich dopad na rozpočet domácnosti?

Na základě stanovených dílčích cílů byly definovány výzkumné otázky. Výzkumné otázky neboli výzkumné problémy je možné definovat jako relační, kauzální a deskriptivní.

Relační (vztahové) výzkumné problémy se zabývají spojitostí mezi jevy nebo faktory. Základním úkolem relačního výzkumu je zkoumat, zda mezi sledovanými jevy existuje nějaký vztah a jak těsný je tento vztah. Umožňuje také zkoumat spojitost nejen mezi dvěma, ale i mezi více faktory současně.

Kauzální výzkumné problémy mají za cíl zjišťování příčinných vztahů. To znamená hledání příčiny, která má vliv na určitý důsledek. Při řešení kauzálních výzkumných problémů

se často využívá experimentální metoda. Tato metoda obvykle zahrnuje porovnání dvou nebo více skupin (subjektů), které se liší v jednom konkrétním jevu, např. ve výchovném stylu.

Deskriptivní (popisné) výzkumné problémy se obvykle zaměřují na odpověď na otázku „jaké to je?“. Tyto problémy spočívají v tom, že zkoumají a popisují aktuální situaci, stav nebo výskyt určitého jevu. V deskriptivním výzkumu se často využívají metody jako je pozorování, škálování, dotazníkové šetření nebo rozhovory. (Gavora 2010)

Pro tohle výzkumné šetření byl zvolen deskriptivní výzkumný problém, protože jeho cílem je analyzovat možnosti financování volnočasových aktivit pro děti a mládež s důrazem na jejich dopad rozpočtu domácnosti. Tato metoda umožní získat komplexní a detailní přehled o tom, jak rodiny alokují své finanční prostředky na tyto aktivity, a identifikovat hlavní faktory ovlivňující jejich rozhodování. Deskriptivní přístup umožní získat kvantitativní data potřebná k analýze a porozumění tendencí chování a preferencí v této oblasti.

4.2 Výzkumné otázky, hypotézy

- VO č. 1: Jaké druhy volnočasových aktivit jsou nabízeny pro děti a mládež v zájmovém vzdělávání?
- VO č. 2: V jakém cenovém rozpětí jsou volnočasové aktivity v zájmovém vzdělávání nabízeny?
- VO č. 3: Jaké jsou možnosti financování volnočasových aktivit dětí a mládeže rodiči?
- VO č. 4: Jaké jsou alternativní zdroje financování volnočasových aktivit dětí a mládeže a jaký je jejich význam ve vztahu k rodinnému rozpočtu?

Prostřednictvím vyhodnocení těchto výzkumných otázek na základě položek dotazníku budou naplněny i dílčí cíle.

Hypotézy

V kvantitativních výzkumech se zaměřujeme na ověřování hypotéz o spojitostech mezi různými jevy, což jsou obvykle proměnné. Tyto hypotézy jsou nejprve formulovány jako věcné, což znamená, že popisují vztahy mezi jevy pomocí věcných termínů. Abychom mohli věcné hypotézy testovat statistickými metodami, převedeme je na statistické hypotézy. Statistické hypotézy nejsou testovány samy o sobě, ale vždy ve srovnání s jiným tvrzením, obvykle proti tzv. nulové hypotéze. Nulová hypotéza je předpoklad, který využívá statistických termínů

k tvrzení, že mezi zkoumanými proměnnými neexistuje žádný vztah. Pokud analýza ukáže, že můžeme nulovou hypotézu zamítnout, přijímáme tzv. alternativní hypotézu. (Chráska 2016)

Věcné hypotézy

H1: Rodič/e s rezervou v rozpočtu určenou speciálně na financování volnočasových aktivit pro děti a mládež jsou ochotni více investovat do jednorázových aktivit než ti, kteří tuto rezervu nemají.

H2: Rodič/e využívající financování z veřejných zdrojů jsou ochotni více investovat do pravidelných volnočasových aktivit pro děti a mládež než ti, kteří spoléhají výhradně na soukromé finanční zdroje.

4.3 Metoda sběru a zpracování dat

Přístupy kvantitativního a kvalitativního výzkumu mají odlišné základní předpoklady a obvykle se zabývají různými problémy, používají rozdílné analytické metody a docházejí k odlišným závěrům. Nicméně tyto závěry nejsou považovány za lepší či horší, ani nejsou vzájemně konkurenční. Například kombinací kvalitativní a kvantitativní metodologie je možné vytvořit hlubší teorii potvrzenou na rozsáhlém vzorku. Pro získání komplexního pohledu lze využít oba přístupy. Je patrné, že nejsou vzájemně konkurující. Volba mezi oběma typy výzkumu by měla být především řízena výzkumným záměrem: nejdříve je identifikován zkoumaný problém a teprve poté se hledá vhodné řešení. (Švaříček, Šed'ová 2014)

Na základě stanoveného cíle se nabízí kvantitativní metoda sběru dat pomocí dotazníkového šetření, které bylo zaměřeno na financování volnočasových aktivit a také jejich dopad na rozpočet domácnosti. Kvantitativní metoda umožňuje získat data od velkého množství respondentů, což vede k většímu rozsahu výzkumu. Tím pádem získáme širší perspektivu zkoumaného tématu a lépe porozumíme chování a preferencím respondentů.

Dotazník je dle GAVORY (2010, s. 121) „*způsob písemného kladení otázek a získávání písemných odpovědí*“. Jako metoda sběru dat je dotazník považován za jednu z nejčtenějších metod a je považován za velmi ekonomický. Je získáváno velké množství dat za krátký čas a jsou získávány údaje o velkém počtu odpovídajících. Dobře sestrojený dotazník má jasně zvolený cíl, který by měl být především konkrétní a měl by mít dostatečně promyšlenou strukturu. Proto, aby bylo dotazníkové šetření úspěšné, je důležité zaručit respondentům mlčenlivost, a to především tak, že veškeré informace, které uvedou, nebudou proti nim zneužity.

V těchto případech je vhodné zvolit variantu anonymního dotazníkového šetření, kde je pravděpodobnější, že získaná data budou pravdivější. Na druhé straně to ale může respondenta svádět k neodpovědnému vyplňování, či dokonce k recesi. (Chráška 2016)

Dotazníkové šetření má i jisté nevýhody a to takové, že nezachycuje, jací respondenti jsou, ale jak vidí sami sebe anebo jak chtějí, aby je viděli ostatní. (Chráška, Kočvarová 2014)

Stejně jako v případě jakéhokoli jiného nástroje měření by i dotazník měl splňovat základní požadavky na kvalitní měření, a to především co se týče validity, reliability a praktičnosti. **Validita** dotazníku znamená, že skutečně měří to, co má měřit. **Reliabilita** se týká schopnosti dotazníku konzistentně a spolehlivě zachycovat zkoumané jevy. Ačkoli dostatečně vysoká reliabilita je důležitým předpokladem validity dotazníku, sama o sobě ještě validitu nezaručuje. (Chráška 2016)

4.4 Výzkumný soubor

Výzkumný soubor existuje **základní a výběrový**. Definice základního výzkumného souboru musí být vždy přesná, aby bylo zřejmé, na koho se získané výsledky vztahují. Běžně se setkáváme s rozsáhlým základním souborem a je potřeba vybrat vhodný vzorek pro výzkum. Výběrový výzkumný soubor by měl dobře představovat základní. Obsahuje všechny náležitosti základního výzkumného souboru, avšak je menší, což je zásadní pro možnost generalizace výsledků získaných na vzorku na celý základní výzkumný soubor. Způsob výběru vzorku je klíčovým faktorem pro zajištění toho, že výběrový vzorek bude reprezentativní a umožní platně zobecnit získané poznatky na celý základní soubor. (Gavora 2000)

Ve výzkumném šetření v této diplomové práci jsou základním výzkumným souborem rodiče, či zákonní zástupci dětí a mládeže.

Výběrový výzkumný soubor můžeme rozdělit na **náhodný, náhodný stratifikovaný, mechanický, záměrný a dostupný výběr**.

U **náhodného výběru** má každý prvek základního souboru stejnou šanci být vybrán do výběrového souboru, což zajišťuje reprezentativnost výběru. Důležitou rolí v tomto procesu hraje náhodnost, která je zárukou statistické pravděpodobnosti. Provedení náhodného výběru se často realizuje pomocí losování, kdy se např. jednotlivci označují čísly a poté se provádí losování, nebo lze využít tabulku náhodných čísel generovaných počítačem.

Při **náhodném stratifikovaném výběru** jsou znaky pro stratifikaci vybírány podle potřeb daného výzkumu, jako např. pohlaví, věk, vzdělání nebo socioekonomický status. Tento

proces zahrnuje rozdělení základního vzorku do různých skupin, a poté se z každé podskupiny vybírají subjekty náhodně, přičemž je dodrženo proporcionální zastoupení. Tato metoda se často využívá při výzkumu volebních preferencí, kde znaky pro stratifikaci mohou zahrnovat pohlaví, věk, úroveň vzdělání, místo bydliště nebo typ zaměstnání. Rovnoměrný výběr pak znamená, že z každé podskupiny je vybrán stejný počet subjektů do vzorku.

Při **mechanickém výběru** se každá n -tá osoba vybírá z daného seznamu, např. seznamu žáků, nebo telefonního seznamu. Existuje však riziko, že prvky na seznamu nejsou náhodně seřazeny, což může vést k periodicitě výběru. To může způsobit zkreslení výběru a následně i zkreslení výsledků výzkumu.

Záměrný výběr identifikuje relevantní znaky základního souboru, které jsou pro výzkum klíčové. Určujeme je na základě teoretických poznatků, předchozího výzkumu, expertního posouzení, nebo zkušeností. Nedostatky tohoto přístupu zahrnují skutečnost, že zvětšováním vzorku se nezlepšují jeho vlastnosti a že ověření vlastností výběru lze zkontrolovat až na dalším vzorku, který byl vybrán náhodně.

Dostupný výběr využívá subjekty, které jsou snadno dostupné. Tento přístup má však své nedostatky, jako je silné zkreslení výběru od základního souboru, platnost závěrů pouze pro subjekty, které se skutečně účastní výzkumu a obtížnost zobecnění získaných poznatků na celkovou populaci (Gavora, 2000).

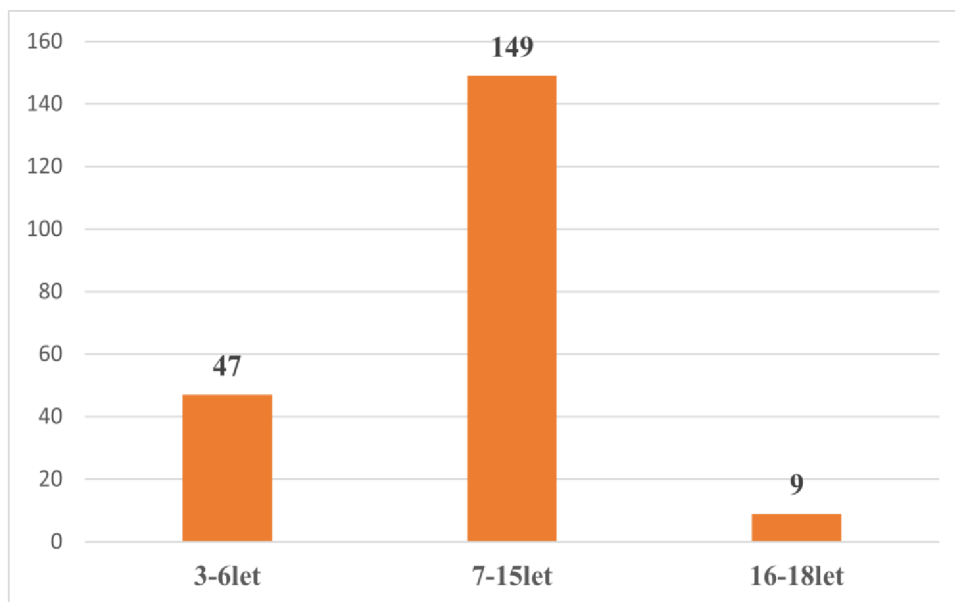
Ve výzkumném šetření v této diplomové práci byl zvolen náhodný výběr, aby bylo zajištěno, že každý respondent, konkrétně dospělý, nebo zákonný zástupce bude mít šanci být zahrnut do výzkumu, a to nezávisle na jejich konkrétních charakteristikách. Toto nám pomáhá získat reprezentativní vzorek, obecnější závěry a zároveň je zachována anonymita.

Pomocí webové stránky byl vytvořen anonymní dotazník, který byl prostřednictvím odkazu rozeslán na sociální síť. Dotazník byl k dispozici po dobu 18 dní, během kterých respondenti mohli reagovat. Celkem bylo získáno 172 vyplněných dotazníků, avšak 15 z nich muselo být vyřazeno z důvodu neúplných odpovědí, a tak celkový počet respondentů činí **157**. Dotazník je k dispozici v **příloze č. 1**.

4.5 Interpretace výzkumného šetření

V následující kapitole budou podrobně interpretovány výsledky výzkumného šetření v řazení podle jednotlivých položek dotazníku.

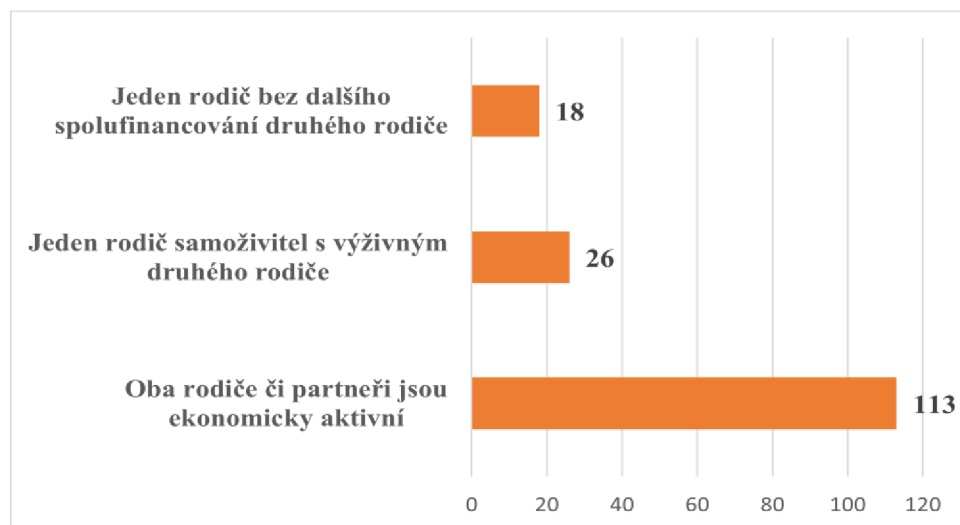
Otázka č. 1 Jaký je věk vašeho dítěte?

Graf 1. Rozdělení dle pohlaví dítěte – počet respondentů (zdroj: vlastní výzkum)

Graf zobrazuje věk dětí a mládeže respondentů. Nejčastěji uváděným věkovým rozmezím dětí je 7-15 let, což odpovídá 149 respondentům. Následuje věková skupina 3-6 let, kterou uvádí 47 respondentů, a věková skupina 16-18 let, kterou uvádí 9 respondentů. Tyto údaje ukazují, že většina respondentů má děti ve věku 7-15 let, tuto věkovou kategorii potřebujeme nejvíce, protože v této věkové kategorii je největší finanční zátěž pro rozpočet domácnosti, co se týče volnočasových aktivit. Mladší děti ve věku 3-6 let jsou také značně zastoupeny, zatímco účast respondentů s dětmi ve věku 16-18 let je nižší. Tento graf poskytuje přehled o věkovém složení dětí, o nichž respondenti uvedli informace. Počet odpovědí neodpovídá skutečnému počtu respondentů, protože jsou zde zaznačeny i rodiny či rodiče, kteří mají více dětí než 1.

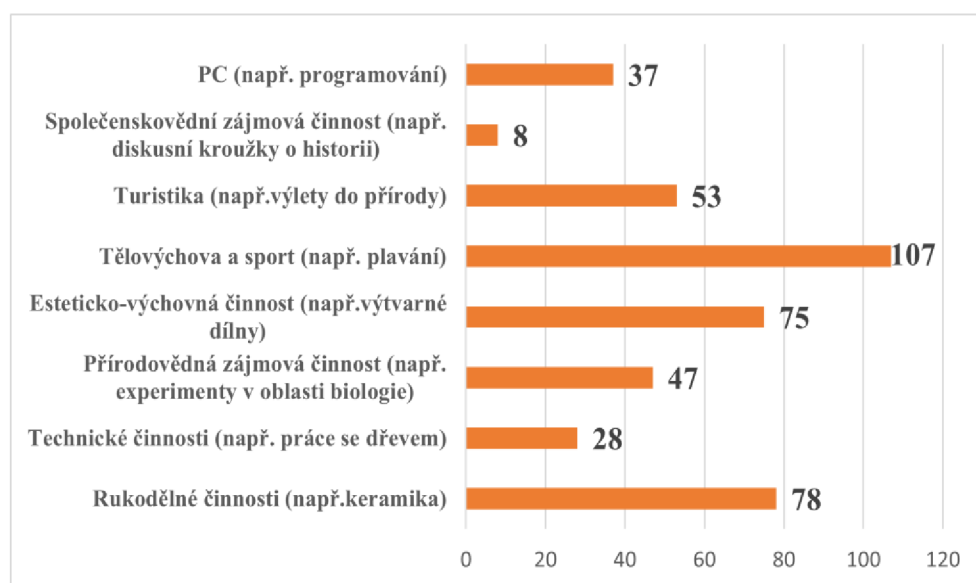
Otázka č. 2 Jak byste charakterizovali typ vaší rodiny z hlediska příjmů rozpočtu domácnosti?

Graf 2. Typ rodiny z hlediska příjmu – počet respondentů (zdroj: vlastní výzkum)

Většina respondentů (113 respondentů -72,0 %) uvádí, že oba rodiče či partneři jsou ekonomicky aktivní, což naznačuje, že rodiny mají pravděpodobně stabilní zdroje příjmů z více zdrojů. Naopak 26 respondentů (16,6 %) uvedlo, že je jako jediný rodič samoživitel s výživným druhého rodiče a menší část respondentů (18 respondentů -11,4 %) uvedla, že je v jejich rodině jeden rodič bez dalšího spolufinancování druhého rodiče. Tento stav může být důsledkem různých faktorů, jako je např. úmrtí, rozvod nebo absence druhého rodiče. Z těchto údajů vyplývá, že rodiny se nachází v různých finančních situacích a je potřeba poskytnout podporu podle jejich potřeb.

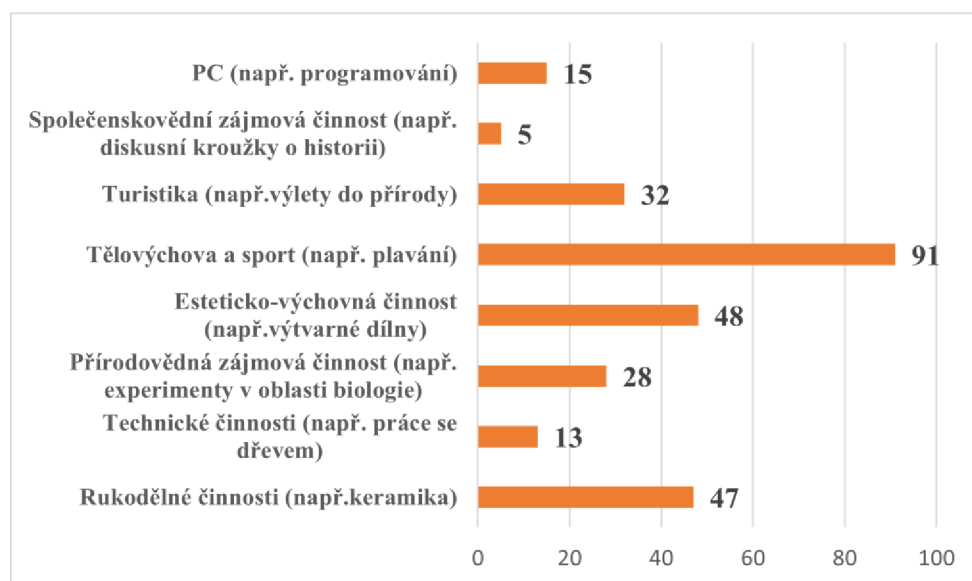
Otázka č. 3 Jaké druhy volnočasových aktivit v zájmovém vzdělávání pro děti a mládež jsou ve vaší lokalitě zastoupeny?

Graf 3. Volnočasové aktivity v lokalitě – počet respondentů (zdroj: vlastní výzkum)

Z dat vyplývá, že mezi druhy volnočasových aktivit v zájmovém vzdělávání pro děti a mládež, které jsou zastoupeny v lokalitě respondentů, patří různé aktivity. Různorodost těchto aktivit může efektivně naplňovat potřeby a zájmy dětí a mládeže. Nejvíce respondentů uvádí tělovýchovu a sport (107 respondentů - 68,2 %), esteticko-výchovné činnosti (75 respondentů - 47,8 %) a rukodělné činnosti (78 respondentů - 49,7 %). Turistika je také poměrně častá (53 respondentů - 33,8 %). Méně zastoupené jsou přírodovědné zájmové činnosti (47 respondentů - 29,9 %), technické činnosti (28 respondentů - 17,8 %), PC aktivity (37 respondentů - 23,7 %) a společenskovědní zájmové aktivity (8 respondentů - 5,1 %). Je důležité poznamenat, že respondentům bylo umožněno uvést více než jednu odpověď.

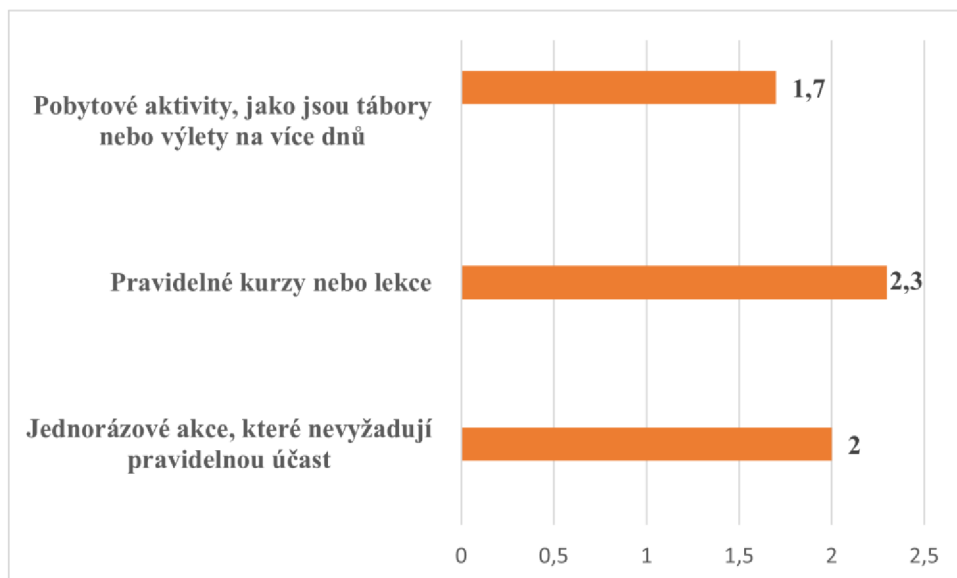
Otázka č. 4 Jaké druhy volnočasových aktivit nejčastěji pro vaše děti a mládež vybíráte?

Graf 4. Výběr volnočasových aktivit – počet respondentů (zdroj: vlastní výzkum)

Bylo zjištěno, že nejčastěji vybíranými druhy volnočasových aktivit pro děti a mládež jsou tělovýchova a sport, esteticko-výchovné činnosti a rukodělné činnosti. Tělovýchova a sport je uváděna nejčastěji (91 respondentů - 58,0 %), což naznačuje vysoký zájem o fyzickou aktivitu. Následují esteticko-výchovné činnosti (48 respondentů – 30,6 %), což signalizuje zájem o umělecké a tvůrčí aktivity. Rukodělné činnosti jsou třetí nejčastější volbou s 47 respondenty (29,9 %), což ukazuje na zájem o praktické a kreativní činnosti. Turistika (32 respondentů – 20,4 %) a přírodovědná zájmová činnost (28 respondentů – 17,8 %) jsou také populární a naznačují zájem o aktivity v přírodě a vědecké experimenty. Naopak méně častými aktivitami jsou PC aktivity (15 respondentů – 9,6 %), technické činnosti s 13 respondenty (8,3 %) a společenskovědní zájmové aktivity s pouhými 5 respondenty (3,2 %). Stejně jako u předchozí otázky respondentům bylo umožněno uvést více než jednu odpověď.

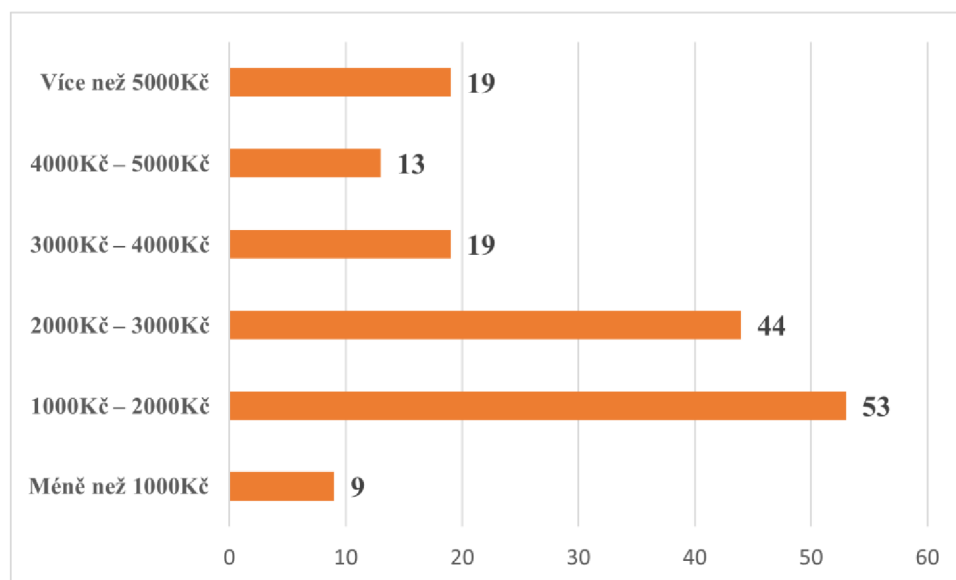
Otázka č. 5 Který typ volnočasové aktivity v zájmovém vzdělávání pro děti a mládež preferujete?

Graf 5. Preference typu volnočasové aktivity (zdroj: vlastní výzkum)

Graf zobrazuje relativní důležitost různých typů volnočasových aktivit. Respondenti přiřazují největší důležitost pravidelným kurzům, nebo lekcím, což je znázorněno nejvyšší hodnotou faktoru důležitosti. Střední důležitost mají jednorázové akce, které nevyžadují pravidelnou účast. Naopak pobytové aktivity, jako jsou tábory nebo výlety na více dnů jsou považovány za méně důležité, což je vyjádřeno nejnižší hodnotou faktoru důležitosti. Celkově tento graf poskytuje přehled o tom, jak respondenti vnímají různé typy volnočasových aktivit a jakou jim přiřazují důležitost ve srovnání s ostatními aktivitami.

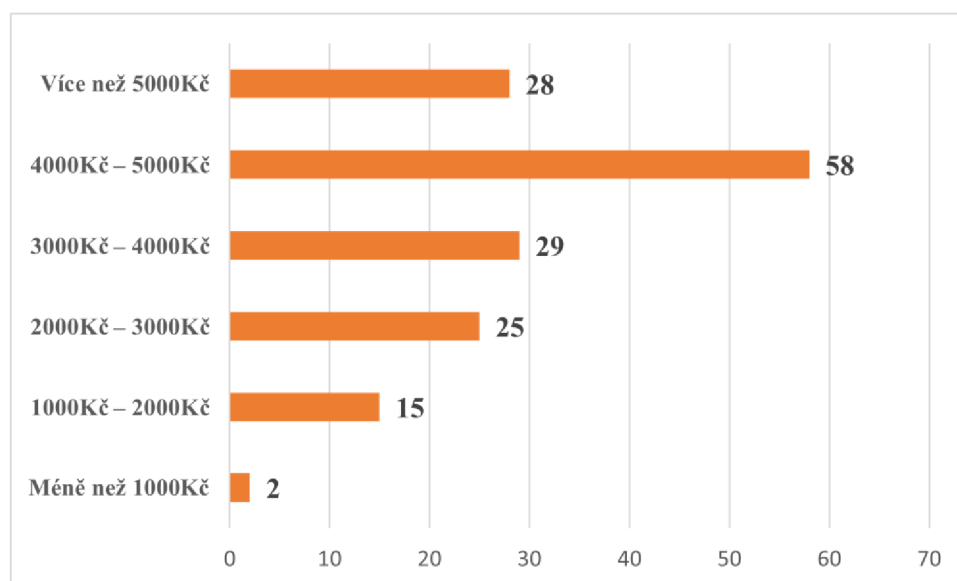
Otázka č. 6 Kolik dle vašeho názoru stojí pravidelné aktivity (např. kroužek) konané jednou týdně po dobu jednoho roku?

Graf 6. Cena pravidelných aktivit – počet respondentů (zdroj: vlastní výzkum)

Z tohoto grafu lze vyvodit, že většina respondentů uvádí, že pravidelné aktivity konané jednou týdně po dobu jednoho roku mají cenové rozpětí mezi 1 000 Kč – 3 000 Kč. Nejčastěji uváděným cenovým rozpětím je 1 000 Kč – 2 000 Kč, které odpovídá 33,8 % (53 respondentů). Následuje rozpětí 2 000 Kč – 3 000 Kč s 28,0 % (44 respondentů). Méně časté jsou odpovědi uvádějící cenové rozpětí pod 1 000 Kč a více než 4 000 Kč. Méně než 1 000 Kč odpovědělo 9 respondentů (5,7 %), 4 000 Kč – 5 000 Kč odpovědělo 13 respondentů (8,3 %) a více než 5 000 Kč odpovídá také 12,1 % (19 respondentů). Data ukazují, že většina respondentů vnímá cenu pravidelných aktivit konané jednou týdně po dobu jednoho roku v rozmezí 1 000 Kč – 3 000 Kč za rok jako běžnou.

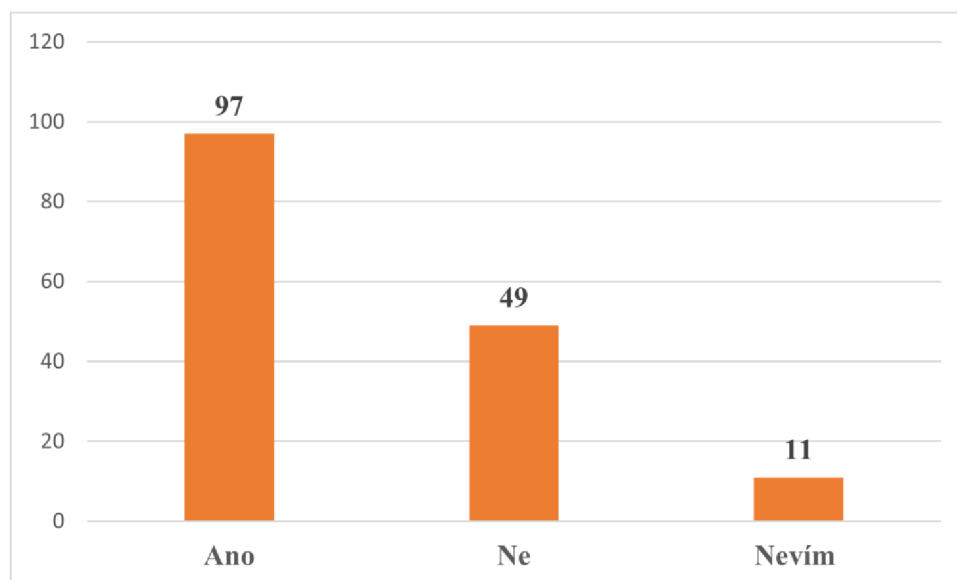
Otázka č. 7 Kolik dle vašeho názoru stojí jednorázové aktivity (např. pobytový tábor, příměstský tábor)?

Graf 7. Cena jednorázových aktivit – počet respondentů (zdroj: vlastní výzkum)

Nejvíce respondentů, a to 36,9 % (58 respondentů) uvádí cenové rozpětí mezi 4 000 Kč až 5 000 Kč jako odpovídající cenu jednorázových aktivit, např. pobytových táborů či příměstských táborů. Následuje rozmezí mezi 3 000 Kč až 4 000 Kč, které uvádí 18,5 % (29 respondentů), více než 5 000 Kč uvádí 17,8 % (28 respondentů). Dále je rozmezí mezi 2 000 Kč až 3 000 Kč, které odpovídá 15,9 % (25 respondentů). Pouze 2 (1,3 %) respondenti uvedli, že jednorázové aktivity dle jejich názoru stojí méně než 1 000 Kč. Tato data naznačují, že většina respondentů vnímá cenu jednorázových aktivit v rozmezí 3 000 Kč až 5 000 Kč jako běžnou a přijatelnou.

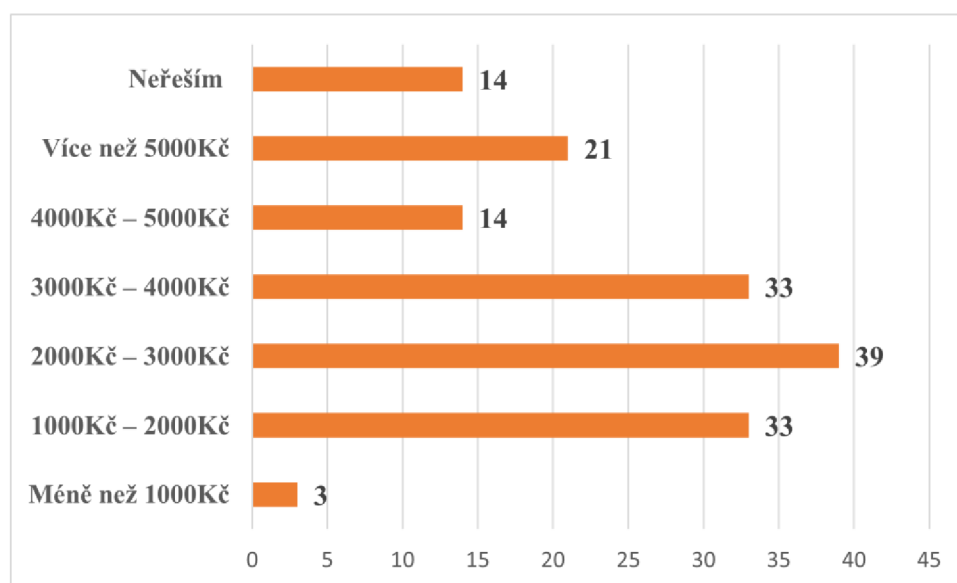
Otázka č. 8 Má vaše preference výběru typu volnočasové aktivity (jednorázové, pravidelné, pobytové) souvislost s finanční náročností?

Graf 8. Preference volnočasových aktivit a jejich souvislost s finanční náročností – počet respondentů (zdroj: vlastní výzkum)

Bylo zjištěno, že 97 respondentů, konkrétně 61,8 %, vnímá souvislost mezi jejich preferencemi výběru typu volnočasových aktivit (jednorázové, pravidelné, pobytové) pro děti a mládež a finanční náročností těchto aktivit. Naopak 31,2 % (49 respondentů) nevidí souvislost mezi těmito faktory a 7,0 % (11 respondentů) neví, jestli preference výběru typu volnočasové aktivity má s finanční náročností nějakou souvislost. Zjištění ukazuje, že pro velkou většinu respondentů má finanční náročnost volnočasových aktivit vliv na jejich preference při výběru typu aktivit. Respondenti, kteří vnímají souvislost mezi svými preferencemi výběru volnočasových aktivit a finanční náročností, pravděpodobně zohledňují své rodinné finanční možnosti při rozhodování o typech aktivit, kterým dávají přednost.

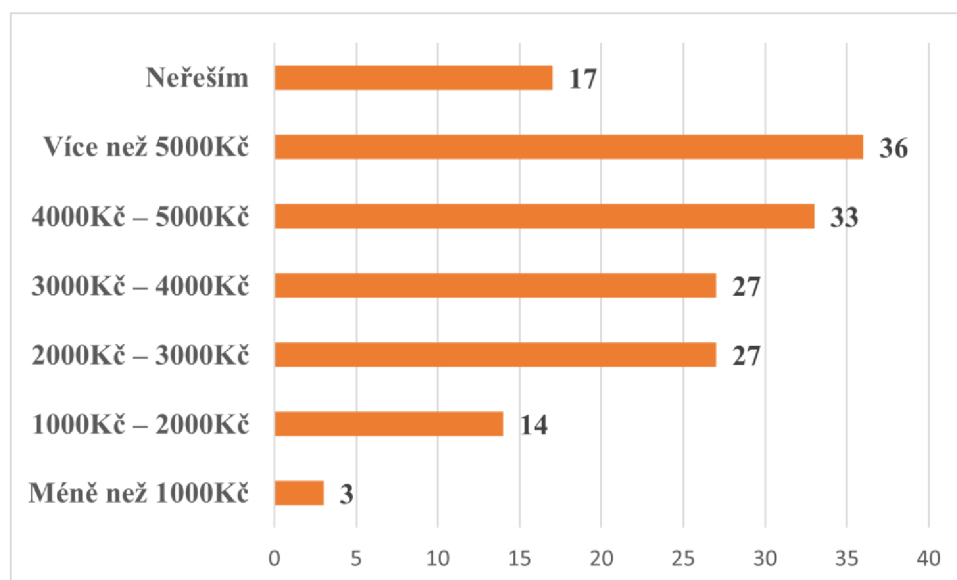
Otázka č. 9 Kolik jste ochotni investovat do pravidelných volnočasových aktivit (kroužky) pro vaše děti a mládež za rok?

Graf 9. Investice do pravidelných volnočasových aktivit – počet respondentů (zdroj: vlastní výzkum)

Ochota respondentů investovat do pravidelných volnočasových aktivit pro jejich děti a mládež za rok se pohybuje v různých cenových rozmezích. Nejvíce respondentů, konkrétně 24,8 % (39 respondentů), je ochotno investovat mezi 2 000 Kč až 3 000 Kč za rok do těchto aktivit. Následující nejčastěji uváděné rozmezí je mezi 1 000 Kč až 2 000 Kč, které odpovídá 21,0 % (33 respondentů). Stejně tak 21,0 % (33 respondentů) je ochotno investovat mezi 3 000 Kč až 4 000 Kč za rok. Méně časté jsou odpovědi uvádějící investiční rozmezí mezi 4 000 Kč až 5 000 Kč s počtem respondentů 14 (8,9 %), se stejným počtem respondentů byla zvolena odpověď Neřeším. Méně než 1 000 Kč odpovědělo 1,9 % (3 respondenti). Přístup k investicím do pravidelných volnočasových aktivit pro děti a mládež je různorodý, respondenti většinou preferují rozmezí mezi 1 000 Kč až 4 000 Kč za rok. Rodiny s vyšším příjmem mohou mít větší finanční prostředky k dispozici a tím pádem budou ochotnější investovat více do pravidelných volnočasových aktivit. Investice je určitě ovlivněna i rodinnými prioritami a hodnotami. Rodiny, které kladou větší důraz na vzdělání a rozvoj svých dětí, mohou být ochotnější investovat více do volnočasových aktivit pro děti a mládež, protože to můžou vnímat jako prospěšné pro jejich rozvoj.

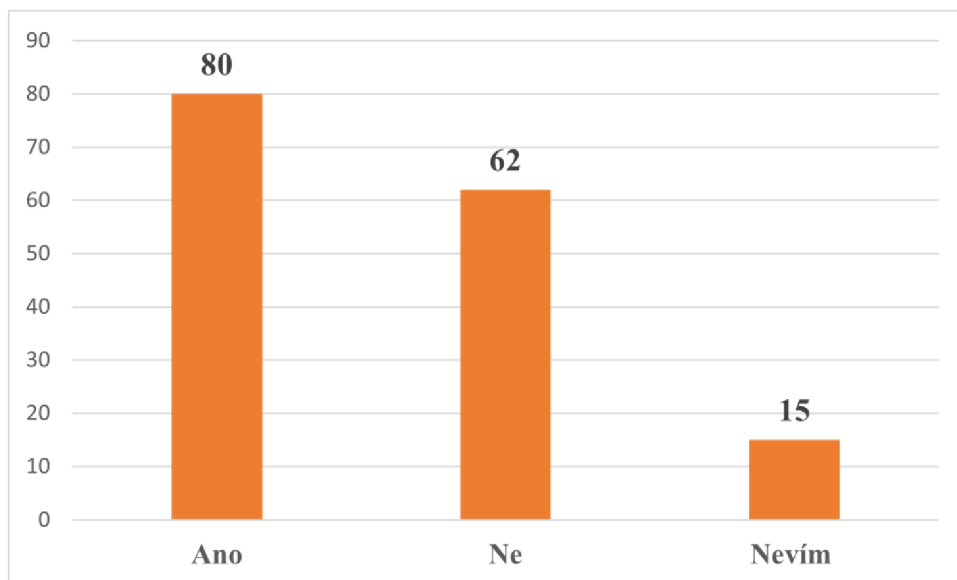
Otázka č. 10 Kolik jste ochotni investovat do jednorázových volnočasových aktivit (příměstské/pobytové tábory, školy v přírodě) pro vaše děti a mládež za rok?

Graf 10. Investice do jednorázových volnočasových aktivit – počet respondentů (zdroj: vlastní výzkum)

Bylo zjištěno, že ochota respondentů investovat do jednorázových volnočasových aktivit pro jejich děti a mládež za rok se pohybuje v různých cenových rozmezích. Nejvíce respondentů, konkrétně 22,9 % (36 respondentů), je ochotno investovat více než 5 000 Kč za rok do těchto aktivit. Následuje rozmezí mezi 4 000 Kč až 5 000 Kč, které odpovídá 21,0 % (33 respondentů). Stejný počet respondentů je ochotno investovat mezi 2 000 Kč až 3 000 Kč nebo mezi 3 000 Kč až 4 000 Kč za rok (27 respondentů – 17,3 %). Méně častá byla odpověď Neřeším, tuto odpověď zvolilo 17 respondentů (10,8 %), 14 (8,9 %) respondentů je ochotno investovat mezi 1 000 Kč až 2 000 Kč a méně než 1 000 Kč zvolili 3 respondenti, konkrétně 1,9 %. Každá rodina má jiné finanční možnosti, a to ovlivňuje jejich ochotu investovat do pravidelných aktivit pro děti a mládež. Pravděpodobně čím vyšší má rodina příjem domácnosti, tím je ochotnější věnovat více finančních prostředků do těchto aktivit. Stejně jako u otázky předchozí může být ochota investovat ovlivněna rodinnými prioritami a hodnotami.

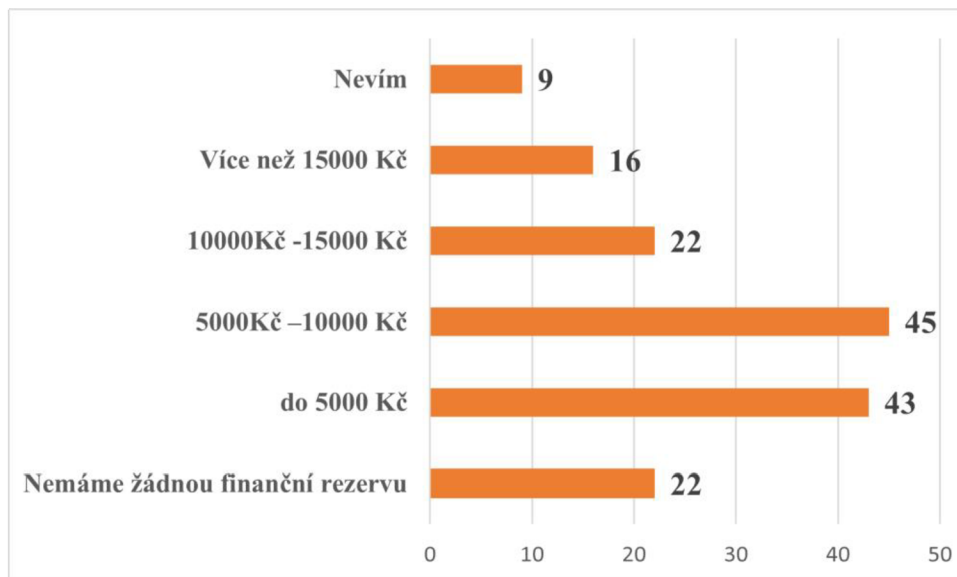
Otázka č. 11 Máte rezervu v rozpočtu domácnosti určenou speciálně na financování volnočasových aktivit pro vaše děti a mládež?

Graf 11. Rezerva v rozpočtu domácnosti na volnočasové aktivity – počet respondentů (zdroj: vlastní výzkum)

Nejvíce respondentů uvedlo, že mají rezervu v rozpočtu domácnosti určenou speciálně na financování volnočasových aktivit pro děti a mládež (80 respondentů – 51,0 %). Oproti tomu 39,4 %, což odpovídá 62 respondentů uvedlo, že tuto rezervu nemají, a 9,6 % (15 respondentů) odpovědělo, že neví. Rodiny s touto rezervou mohou mít snazší přístup k různým volnočasovým aktivitám a mohou lépe plánovat své výdaje v této oblasti. Na druhou stranu rodiny bez této rezervy mohou čelit větší finanční zátěži a mohou mít omezenější možnosti účasti svých dětí a mládeže na různých aktivitách.

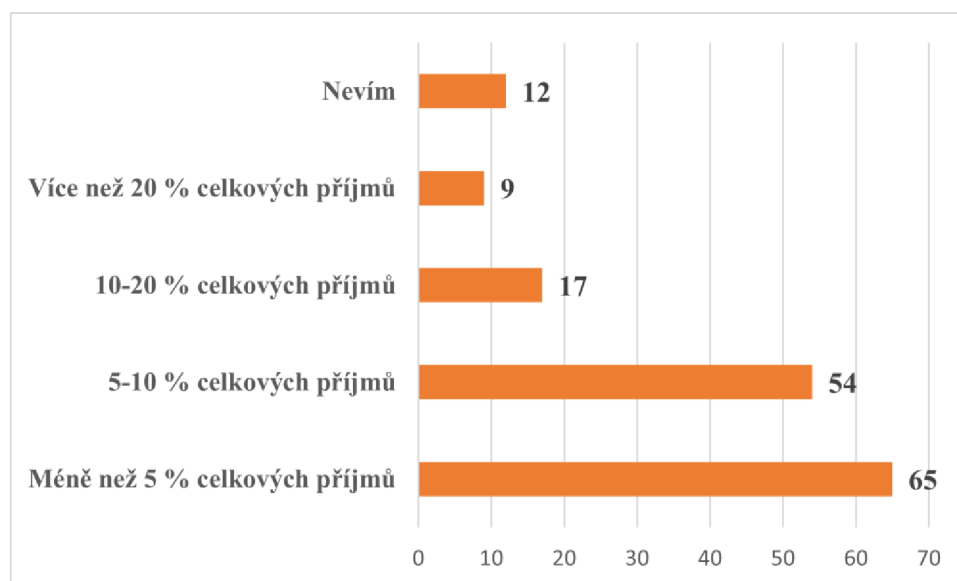
Otázka č. 12 Jak velkou rezervu v rozpočtu domácnosti obvykle udržujete pro financování neočekávaných výdajů nebo nadstandardních potřeb, včetně volnočasových aktivit pro vaše děti a mládež?

Graf 12. Rezerva v rozpočtu domácnosti na neočekávané výdaje – počet respondentů (zdroj: vlastní výzkum)

Nejčastěji volenou kategorií u této otázky byla 5 000 Kč až 10 000 Kč, což představuje 28,7 % (45 respondentů). Dalších 27,4 % (43 respondentů) udržuje rezervu do výše 5 000 Kč a rezervu 10 000 Kč až 15 000 Kč udržuje 22 respondentů (14 %) a stejný počet respondentů uvedlo, že žádnou finanční rezervu nemá. Více než 15 000 Kč udržuje 16 respondentů (10,2 %) a 9 respondentů (5,7 %) uvedlo, že neví, zda nějakou rezervu v rozpočtu domácnosti mají. Velikost finanční rezervy v rozpočtu domácnosti může mít významný vliv na finanční stabilitu rodiny a její schopnost investovat do volnočasových aktivit pro děti a mládež.

Otázka č. 13 Jaká část vašeho rodinného rozpočtu je obvykle vyčleněna na financování volnočasových aktivit pro vaše děti a mládež?

Graf 13. Podíl rodinného rozpočtu vyčleněný na volnočasové aktivity – počet respondentů (zdroj: vlastní výzkum)

Možnost, že část rodinného rozpočtu vyčleněna na volnočasové aktivity pro děti a mládež je méně než 5 % celkových příjmů zvolilo 65 respondentů, což představuje 41,4 % z celkového počtu respondentů. Podíl rodinného rozpočtu v rozmezí 5-10 % celkových příjmů preferuje 54 respondentů, což představuje 34,5 % z celkového počtu respondentů. Podíl 10-20 % celkových příjmů rodinného rozpočtu preferuje 17 respondentů, což představuje 10,8 % z celkového počtu respondentů. Možnost Nevím zvolilo 12 respondentů (7,6 %) a více než 20 % z celkových příjmů rodinného rozpočtu je vyčleněno u 9 respondentů (5,7 %). Financování volnočasových aktivit pro děti a mládež odráží různé finanční situace a priority respondentů. Mnoho z nich musí pečlivě zvažovat, kolik peněz mohou do těchto aktivit investovat vzhledem k celkovým příjmům a výdajům. U respondentů, kteří zvolili možnost Nevím to může naznačovat, že mají nedostatek informací o jejich finanční situaci a o tom, kolik peněz skutečně investují do aktivit pro jejich děti a mládež.

Otázka č. 14 Kde nejčastěji vybíráte volnočasové aktivity pro své děti a mládež?

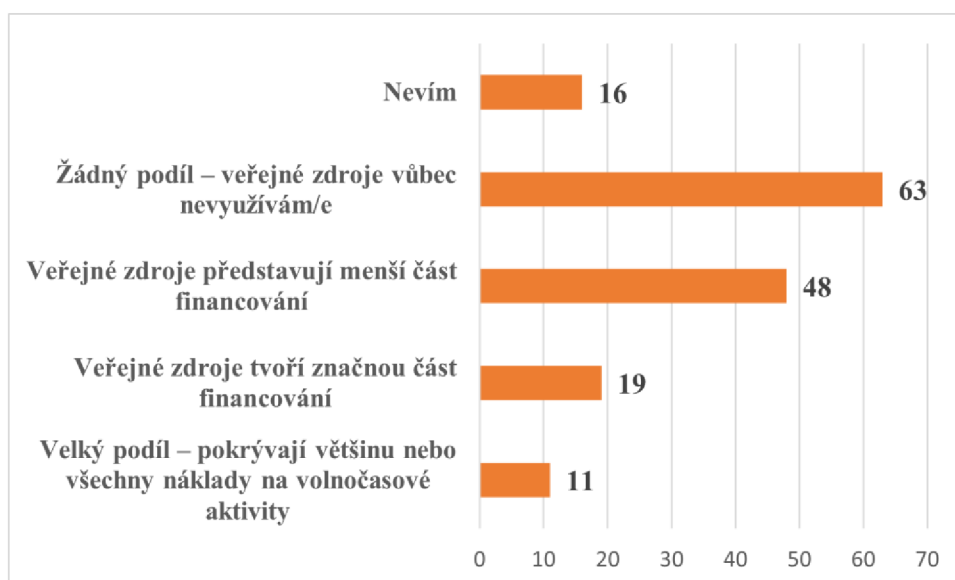
Graf 14. Výběr organizace pro volnočasové aktivity – počet respondentů (zdroj: vlastní výzkum)

U této otázky byla možnost zvolit více odpovědí. DDM je nejčastějším místem, kde respondenti volí volnočasové aktivity pro své děti a mládež. Tuto možnost zvolilo 62 respondentů, což představuje 39,5 % z celkového počtu respondentů. Nestátní neziskové organizace, jako je Sokol, SDH atd., následují jako další častá volba, kterou preferuje 59 respondentů (37,6 %). Školní družiny jsou také oblíbenou volbou a jsou vybírány 58 respondenty (36,9 %). Základní umělecké školy jsou preferovány 49 respondenty (31,2 %). Střediska volného času jsou zastoupena 46 respondenty (29,3 %) a školní kluby jsou méně častou volbou a jsou zastoupeny 28 respondenty (17,8 %). Nejméně respondentů, konkrétně 9 (5,7 %) zvolilo možnost jiné:

- plavecký klub, florbal,
- soukromí pořadatelé lekcí – odborníci ve své oblasti,
- soukromá taneční škola,
- atletický klub,
- Florbalový klub Droždín,
- fotbal,
- JUST US – taneční skupina,
- Hagnozek, z.s.,
- Skaut.

Zjištění, že respondenti nejčastěji volí DDM a NNO, naznačuje, že tyto organizace hrají významnou roli v poskytování volnočasových aktivit pro děti a mládež. Vysoký počet respondentů, kteří preferují školní družiny, naznačuje, že respondenti často spoléhají na školní zařízení pro poskytování volnočasových aktivit svým dětem. To může být způsobeno pohodlností, bezpečností a znalostí prostředí ze strany dětí. Vyšší podíl respondentů, kteří volí Základní umělecké školy, naznačuje důležitost uměleckého vzdělání a SVČ hrají také klíčovou roli v poskytování různorodých aktivit pro děti a mládež. Nižší podíl respondentů, kteří volí ŠK, naznačuje, že tato zařízení nemusí být tolik preferována. To může být způsobeno omezenou nabídkou aktivit, nebo jinými faktory.

Otázka č. 15 Jaký podíl mají veřejné zdroje na financování volnočasových aktivit pro vaše děti a mládež v rámci rodinného rozpočtu?

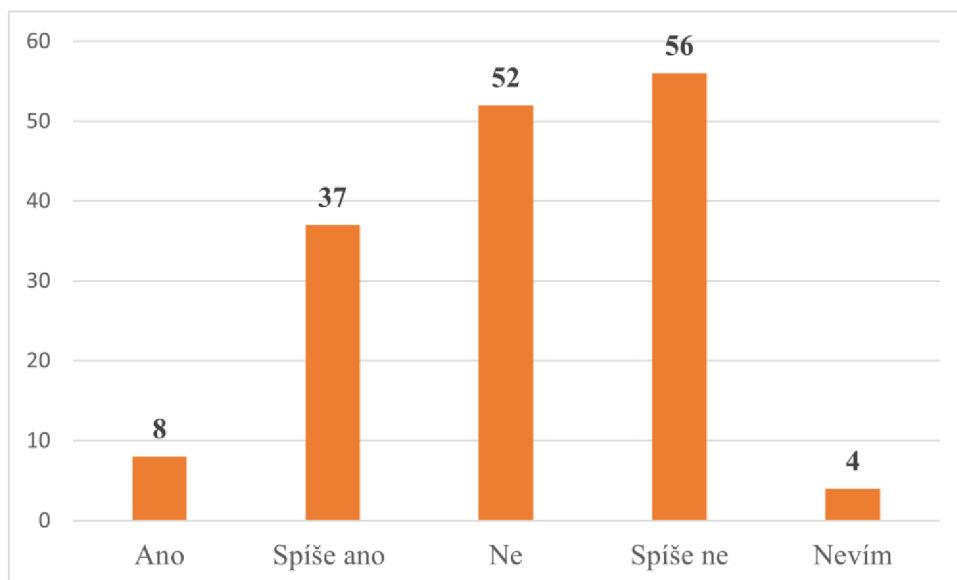

Graf 15. Podíl veřejných zdrojů na financování volnočasových aktivit – počet respondentů (zdroj: vlastní výzkum)

Respondenti byli dotazováni na podíl veřejných zdrojů na financování volnočasových aktivit pro děti a mládež v rámci rodinného rozpočtu. Nejčastější odpovědí bylo, že veřejné zdroje nepokrývají žádnou část nákladů na volnočasové aktivity (63 respondentů - 40,1 %). Další část respondentů (48 respondentů - 30,6 %) uvádí, že veřejné zdroje pokrývají pouze menší část nákladů na volnočasové aktivity. Dalších 19 respondentů (12,1 %) označilo, že veřejné zdroje tvoří značnou část financování, zatímco 16 respondentů (10,2 %) odpovědělo, že neví. Pouze 11 respondentů (7,0 %) uvedlo, že veřejné zdroje pokrývají většinu nebo všechny náklady. Většina respondentů se spoléhá na vlastní finanční zdroje při financování

volnočasových aktivit pro děti a mládež, to může naznačovat potřebu zlepšení veřejné podpory v této oblasti.

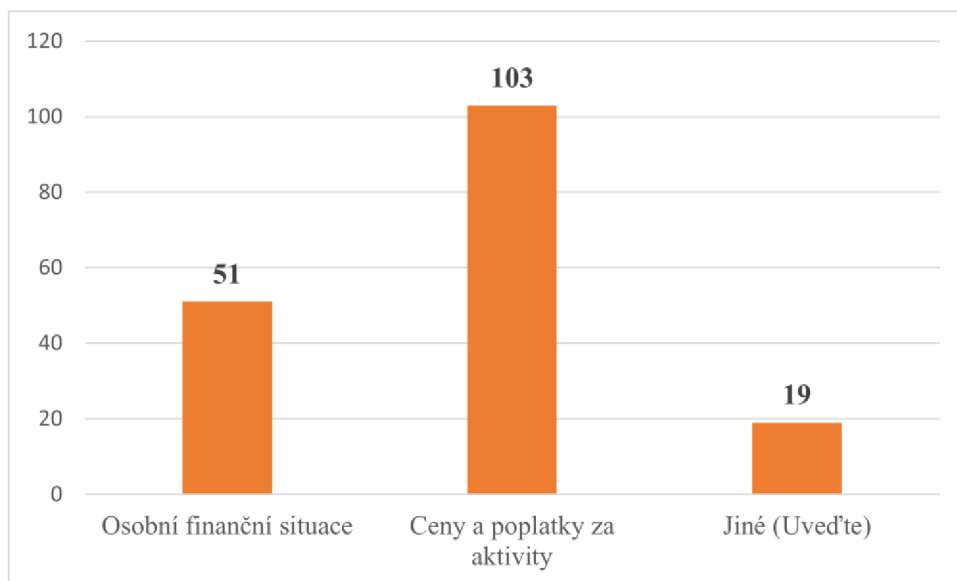
Otázka č. 16 Máte pocit, že volnočasové aktivity vašich dětí mají příliš velký zásah do rodinného rozpočtu?

Graf 16. Zásah volnočasových aktivit do rodinného rozpočtu – počet respondentů (zdroj: vlastní výzkum)

Nejčastější odpovědí bylo Spíše ne (56 respondentů - 35,7 %), což naznačuje, že většina respondentů nepovažuje volnočasové aktivity svých dětí a mládeže za příliš finančně náročné. Další část respondentů (52 respondentů - 33,1 %) odpověděla Ne. Volnočasové aktivity jejich dětí a mládeže tak mají zanedbatelný zásah do rodinného rozpočtu. Menší část respondentů (37 respondentů - 23,6 %) odpověděla Spíše ano, což naznačuje mírný zásah volnočasových aktivit dětí a mládeže do rodinného rozpočtu. Pouze 5,1 % respondentů odpovědělo Ano, což značí, že pro malou část respondentů jsou volnočasové aktivity dětí a mládeže finančně zatěžující. Odpověď Nevím zvolili 4 respondenti (2,5 %). Většina respondentů nepovažuje volnočasové aktivity svých dětí a mládeže za příliš finančně náročné, což naznačuje, že tyto aktivity jsou pro většinu rodin přijatelné z hlediska nákladů. Přesto existuje menší část respondentů, pro které mohou volnočasové aktivity jejich dětí a mládeže představovat značnější finanční zátěž.

Otázka č. 17 Jaké jsou hlavní faktory, které ovlivňují vaše rozhodnutí o financování volnočasových aktivit vašich dětí a mládeže?

Graf 17. Hlavní faktory ovlivňující rozhodování o financování volnočasových aktivit – počet respondentů
(zdroj: vlastní výzkum)

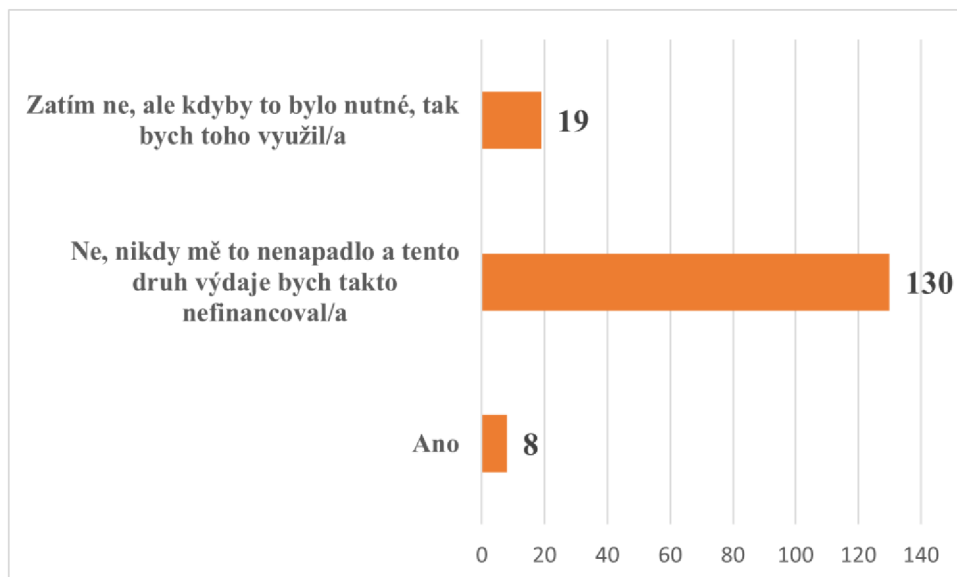
U této otázky byla možnost zvolit více odpovědí. Nejčastější odpovědi byly Ceny a poplatky za aktivity (103 respondentů - 65,6 %), cena pro respondenty hraje zásadní roli při rozhodování o financování volnočasových aktivit pro jejich děti a mládež. Dalším důležitým faktorem ovlivňující rozhodnutí o financování volnočasových aktivit pro děti a mládež je osobní finanční situace (51 respondentů – 32,5 %). Menší část respondentů (19 respondentů – 12,1 %) uvedlo, že jsou pro ně důležité jiné faktory:

- dobré recenze,
- čas – rozvoz dětí do kroužků, mimo bydliště,
- vzdálenost,
- vést děti k tomu, co je baví, rozvíjí jejich talent a vyplňuje volný čas smysluplně,
- dojíždění, protože bydlíme na vesnici,
- smysluplné využití volného času a další rozvoj dovedností,
- podle zájmu mého dítěte,
- zájem dětí,
- zájem dětí o danou volnočasovou aktivitu,
- baví je to,
- atraktivita činnosti pro dítě,

- zájem dětí o daný kroužek,
- zda – li dítě chodit chce,
- nejdůležitější je zájem a spokojenost, kterou bude mít dítě v navštěvované aktivitě,
- kvalita výuky,
- reference o organizaci, zájem dcery,
- aby to dítě bavilo,
- přání dítěte,
- žádné.

Každá rodina, či zákonný zástupce má své vlastní individuální preference a faktory, které bere v úvahu při rozhodování o financování volnočasových aktivit dětí a mládeže. I když nejčastější odpovědi byly ceny a poplatky za tyto aktivity, tak důležitým faktorem mimo jiné je určitě i zájem a spokojenost dětí a mládeže.

Otázka č. 18 Financovali jste někdy volnočasové aktivity svých dětí formou půjčky či úvěru?

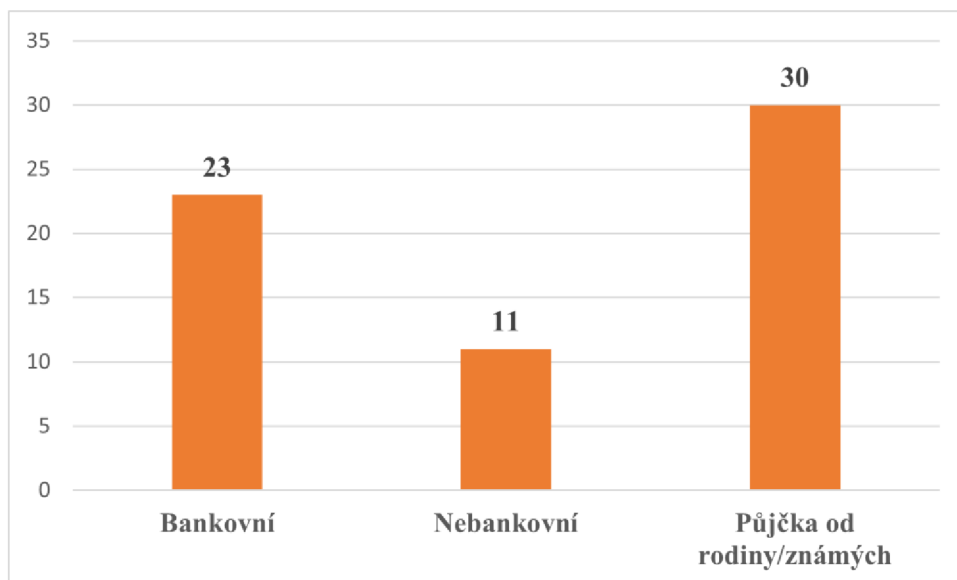

Graf 18. Financování volnočasových aktivit dětí formou půjčky či úvěru – počet respondentů (zdroj: vlastní výzkum)

Nejvíce respondentů (130 respondentů – 82,8 %) uvedlo, že nikdy neuvažovali o tom, že by financovali aktivity svých dětí a mládeže formou půjčky, či úvěru. Naopak 19 respondentů (12,1 %) uvedlo, že nikdy tuto možnost nevyužili, ale pokud by to bylo nutné, tak by touto formou aktivity svých dětí a mládeže financovali. Malá část respondentů (8 respondentů – 5,1

%) tímto způsobem aktivity svých dětí a mládeže financovali. Ti, kteří se pro tuto formu financování rozhodli, nesou riziko zátěže v podobě splátek a úroků. Naopak mnoho respondentů o financování formou půjčky a úvěru nikdy neuvažovalo a toto řešení je pro ně nepřijatelné a nevhodné.

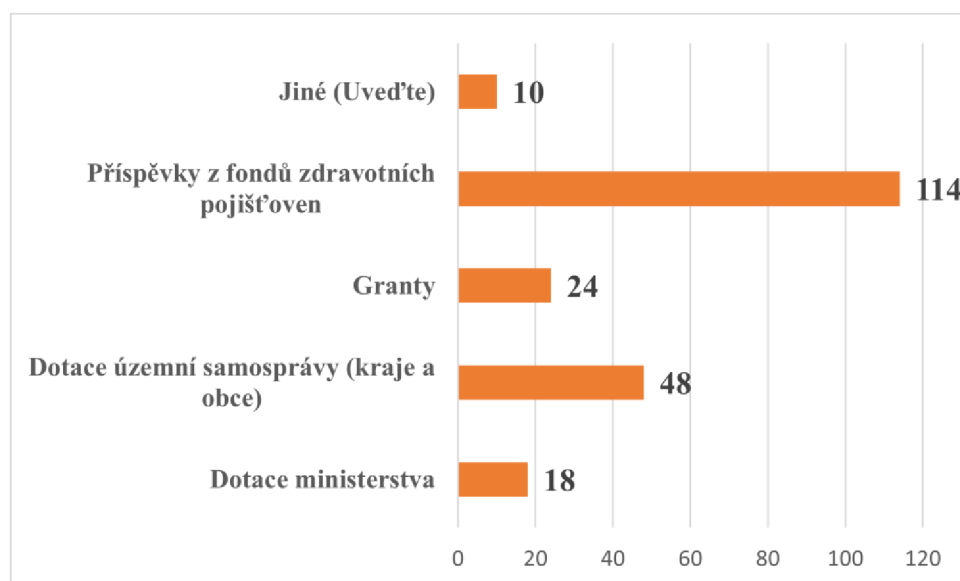
Otázka č. 19 Pokud ano, jaký typ půjčky či úvěru to byl?

Graf 19. Typy půjček či úvěrů využívané k financování volnočasových aktivit – počet respondentů (zdroj: vlastní výzkum)

V této otázce odpovídali i respondenti, kteří v předchozí otázce neodpověděli ano. Nejspíš došlo k nepochopení otázky, a tak místo očekávaných 8 odpovědí jich bylo 64. Někteří respondenti mohou považovat některé formy půjček, či úvěru za běžnou součást jejich financování mimo financování volnočasových aktivit pro jejich děti a mládež, proto možná odpověděli i na tuto otázku. Byla možná volba více odpovědí, kdy 30 respondentů (46,9 %) uvedlo, že by se rozhodlo pro půjčku od rodiny, nebo známých. Bankovní půjčku či úvěr zvolilo 23 respondentů (35,9 %) a nebankovní půjčku či úvěr zvolilo 11 respondentů (17,2 %). Mnoho respondentů zvolilo variantu půjčky od rodiny, nebo známých anebo bankovní půjčku, či úvěr jako způsob financování volnočasových aktivit jejich dětí a mládeže. Může to naznačovat důvěru v tyto zdroje financování a možná i snahu minimalizovat finanční rizika spojená s nebankovními půjčkami, či úvěry. Naopak ti respondenti, kteří zvolili variantu nebankovní půjčky, či úvěru mohou mít specifické důvody pro tento výběr např. rychlejší dostupnost finančních prostředků.

Otázka č. 20 Jaké jsou další možnosti financování volnočasových aktivit pro vaše děti a mládež z oblasti veřejných zdrojů?

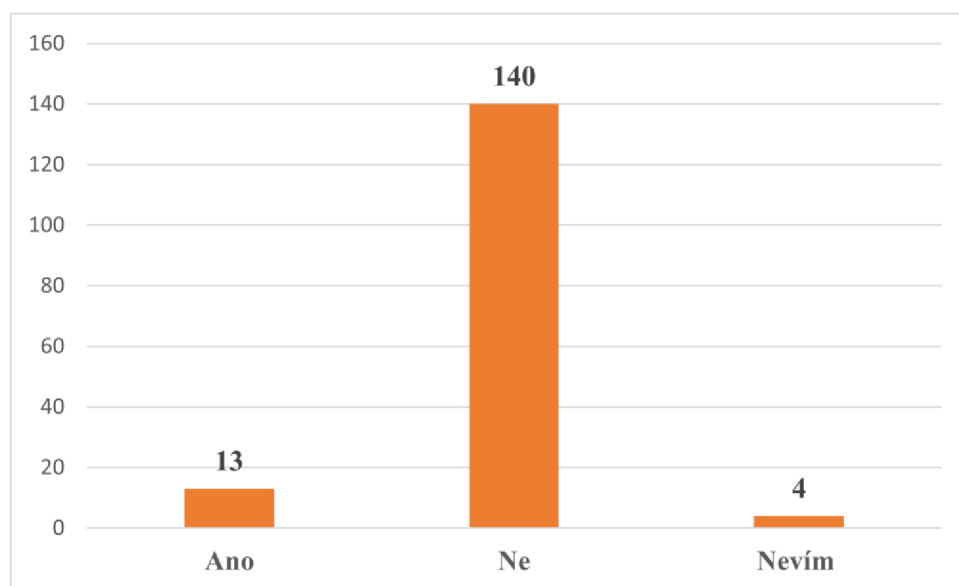
Graf 20. Možnosti financování volnočasových aktivit z veřejných zdrojů – počet respondentů (zdroj: vlastní výzkum)

Nejčastější formou financování z veřejných zdrojů jsou příspěvky z fondů zdravotních pojišťoven, což zvolilo 53,3 % (114 respondentů). Na druhém místě jsou dotace územní samosprávy (kraje a obce) s 22,4 % (48 respondentů), granty využívá 11,2 % (24 respondentů) a dotace z ministerstva zvolilo 8,4 % (18 respondentů). Jiné způsoby financování volnočasových aktivit pro děti a mládež z oblasti veřejných zdrojů uvádí 4,7 % (10 respondentů). Tito respondenti měli uvést jiné možnosti financování z veřejných zdrojů:

- FKSP (fond kulturních a sociálních potřeb)
- žádné 2x
- příspěvek zaměstnavatele např. na tábory
- finanční příspěvek od prarodičů
- nevím 3x
- různé příspěvkové organizace – pomoc dětem
- dotácie od zamestnávateľa

Vyplývá z toho, že příspěvky z fondů zdravotních pojišťoven jsou v této oblasti nejběžnější formou financování.

Otázka č. 21 Zkoušeli jste někdy žádat o finanční podporu nebo granty od nadací nebo neziskových organizací pro financování volnočasových aktivit vašich dětí a mládeže?

Graf 21. Žádosti o finanční podporu – počet respondentů (zdroj: vlastní výzkum)

Z grafu je patrné, že většina respondentů (140 respondentů - 89,2 %) nikdy nežádala o finanční podporu, či granty od nadací nebo neziskových organizací pro financování volnočasových aktivit svých dětí a mládeže. Naopak velmi malá část respondentů (13 respondentů - 8,3 %) tuto možnost využila, zatímco 4 respondenti (2,5 %) uvedli že neví, jestli o tento typ finanční podpory zkoušeli žádat. Vysoký počet respondentů, kteří nikdy nežádali o finanční podporu, může naznačovat nedostatečnou informovanost o dostupných možnostech.

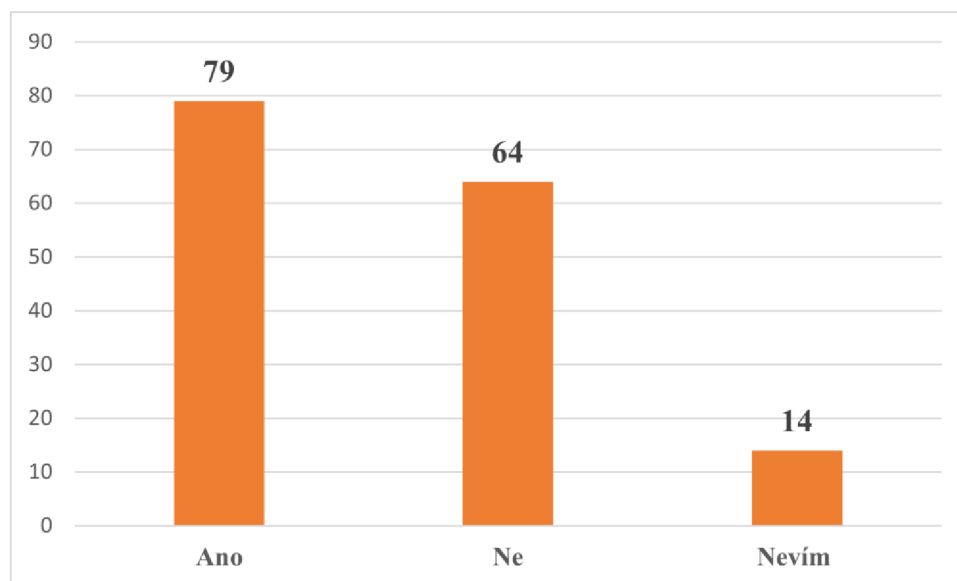
Otázka č. 22 Pokud ano, z jakého důvodu?

	absolutní četnost	kumulativní četnost
nabídka od pojišťovny	1	1
finanční důvody	11	12
odlehčení rodinného rozpočtu	1	13
celkem	13	13

Tab. 1. Finanční podpora z veřejných zdrojů (zdroj: vlastní výzkum)

Z tabulky vyplývá, že 11 respondentů (84,6 %) využilo finanční podporu od NNO, nebo granty od nadací skrz finanční důvody. Pouze 1 respondent (7,7 %) uvedl, že dostal nabídku od zdravotní pojišťovny i když se zdravotní pojišťovna nepovažuje za NNO a taky 1 respondent (7,7 %) uvedl, že využil finanční podporu, aby odlehčil rodinnému rozpočtu.

Otázka č. 23 Využíváte příspěvky pojišťoven na financování volnočasových aktivit pro vaše děti a mládež?

Graf 22. Využívání příspěvků pojišťoven na financování volnočasových aktivit – počet respondentů (zdroj: vlastní výzkum)

Z grafu je patrné, že zhruba polovina respondentů (79 respondentů - 50,3 %) využívá příspěvky pojišťoven na financování volnočasových aktivit pro své děti a mládež, zatímco 40,8 % (64 respondentů) tuto možnost nevyužívá. Možnost Nevím zvolilo 14 respondentů (8,9 %). Příspěvky pojišťoven mohou snížit finanční zátěž spojenou s účastí dětí a mládeže na volnočasových aktivitách, což může být důležité pro rodiny s omezenými finančními prostředky. Díky příspěvkům pojišťoven mají děti a mládež snazší přístup k různorodým volnočasovým aktivitám, které by jinak mohly být finančně nedostupné pro jejich rodinný rozpočet.

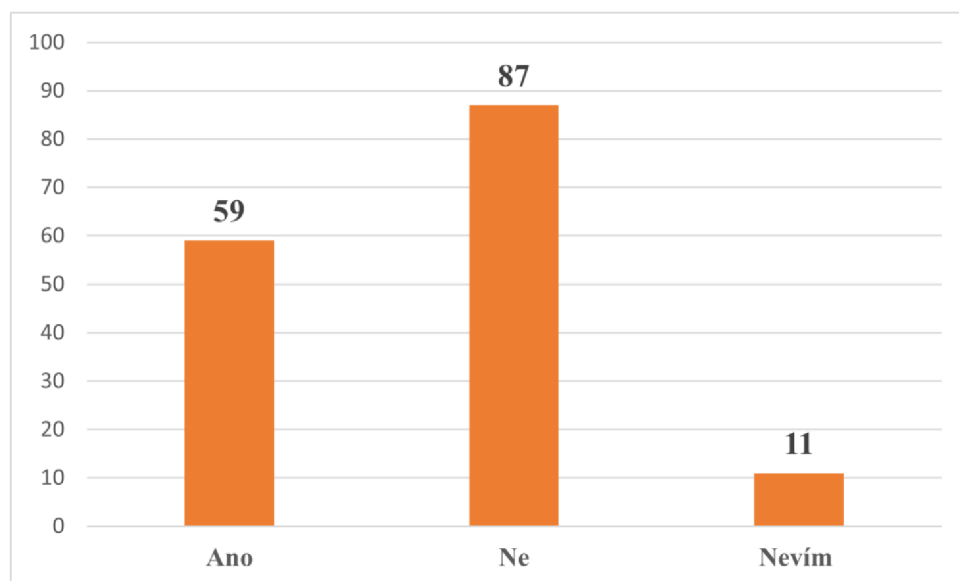
Otázka č. 24 Pokud ano, v jaké výši za rok?

	absolutní četnost	kumulativní četnost
200 Kč	1	1
300 Kč	1	2
500 Kč	7	9
1 000 Kč	15	24
1 500 Kč	26	50
2 000 Kč	6	56
3 000 Kč	4	60
4 000 Kč	1	61
5 000 Kč	2	63
v maximální výši	16	79
celkem	79	79

Tab. 2. Příspěvky zdravotních pojišťoven (zdroj: vlastní výzkum)

Jak už bylo zjištěno, tak mnoho respondentů využívá příspěvků zdravotních pojišťoven. U respondentů, kteří mají více dětí jsou příspěvky vyšší než u respondentů s jedním dítětem. Nejvíce respondentů využívá příspěvek 1 500 Kč (26 respondentů – 32,9 %), 16 respondentů uvedlo (20,2 %), že využívají příspěvky v maximální možné výši. Příspěvek 1 000 Kč využívá 15 respondentů (19 %), 500 Kč uvedlo 7 respondentů (8,9 %), 2 000 Kč uvedlo 6 respondentů (7,6 %). Příspěvek 3 000 Kč využívají 4 respondenti (5 %), 5 000 Kč využívají 2 respondenti (2,5 %), a příspěvek 4 000 Kč, 300 Kč a 200 Kč uvedl vždy 1 respondent (1,3 %).

Otázka č. 25 Přispěl Vám někdy někdo na volnočasové aktivity dětí a mládeže?

Graf 23. Příspevky na volnočasové aktivity – počet respondentů (zdroj: vlastní výzkum)

Více jak polovina respondentů (87 respondentů – 55,4 %) uvedla, že jim nikdo nikdy nepřispěl na volnočasové aktivity pro jejich děti a mládež. Naopak 37,6 % respondentů (59 respondentů) odpovědělo, že jim někdo volnočasové aktivity přispěl a 7,0 % (11 respondentů) odpovědělo, že neví. Mnoho respondentů si nevyžádalo finanční pomoc na volnočasové aktivity svých dětí a mládeže, to může znamenat, že mají dostatek financí na to, aby pokryli náklady spojené s volnočasovými aktivitami. Může to ale také naznačovat to, že respondenti neznají možnosti finanční podpory např. z veřejných zdrojů, nebo mají nedostatek informací.

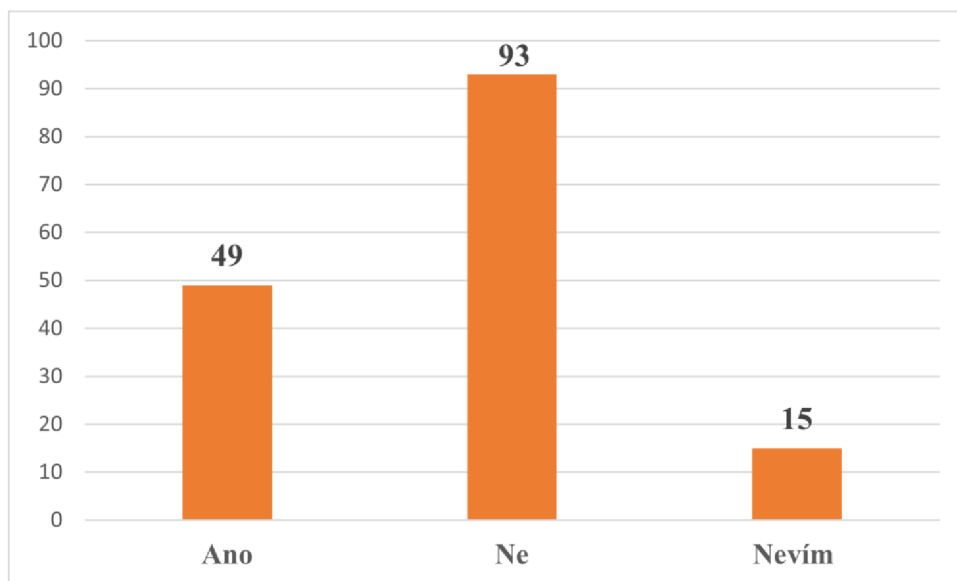
Otázka č. 26 Pokud ano, kdo?

	absolutní četnost	kumulativní četnost
Rodina	24	24
Zaměstnavatel	4	28
zdravotní pojišťovna	30	58
Město	1	59
celkem	59	59

Tab. 3. Příspěvek na volnočasové aktivity pro děti a mládež (zdroj: vlastní výzkum)

Nejvíce respondentů uvedlo, že jim na volnočasové aktivity pro jejich děti a mládež přispěla zdravotní pojišťovna (30 respondentů – 50,8 %). Dalším 24 respondentům (40,7 %) přispěla rodina, 4 respondentům (6,8 %) přispěl zaměstnavatel a 1 respondent (1,7 %) využil příspěvek od města.

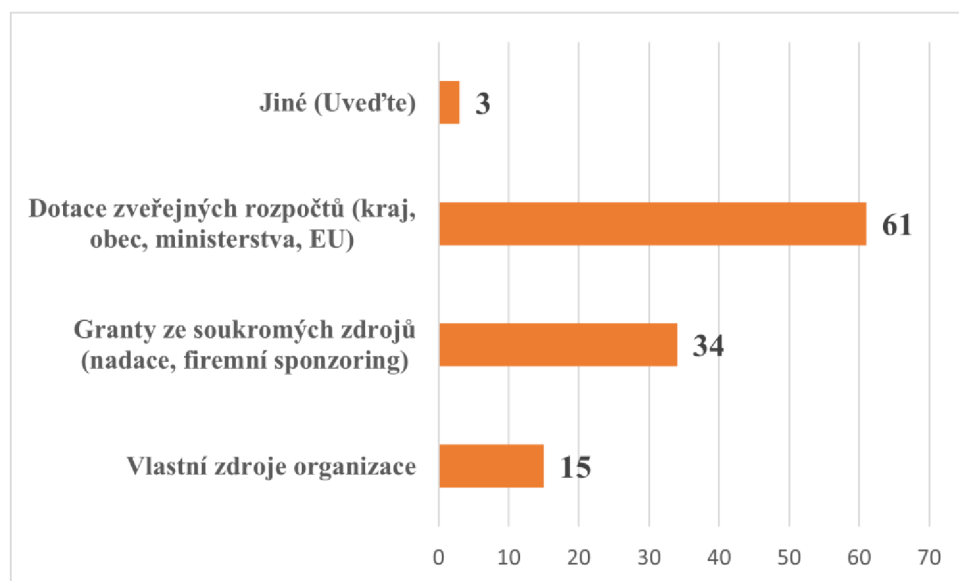
Otázka č. 27 Setkali jste se někdy s tím, že některá organizace nabízí volnočasové aktivity zdarma?

Graf 24. Nabídka bezplatných volnočasových aktivit organizacemi – počet respondentů (zdroj: vlastní výzkum)

Bylo zjištěno, že 93 respondentů (59,2 %) se neseťkalo s tím, že by některá organizace nabízela volnočasové aktivity pro děti a mládež zdarma. Naopak 49 respondentů (31,2 %) se setkalo s tím, že organizace nabízí volnočasové aktivity zdarma. Zajímavé je, že 15 respondentů (9,6 %) neví, jestli se s takovými organizacemi setkalo. I když jsou některé volnočasové aktivity pro děti a mládež zdarma, ne všichni respondenti jsou o nich informováni, nebo si jich nejsou vědomi.

Otázka č. 28 Pokud ano, odkud si myslíte že organizace získává finance?

Graf 25. Zdroje financování organizací poskytujících bezplatné volnočasové aktivity – počet respondentů (zdroj: vlastní výzkum)

Na tuto otázku byla možnost více odpovědí. Někteří respondenti i přes jinou odpověď, než ano v předchozí otázce odpovídali. Z grafu vyplývá, že organizace dle respondentů získávají finance převážně z dotací z veřejných rozpočtů, tuto odpověď zvolilo 61 respondentů (54 %). Dále 34 respondentů (30 %) uvedlo granty ze soukromých zdrojů jako zdroj financování a 15 respondentů (13,3 %) odpovědělo, že organizace získává finance z vlastních zdrojů organizace. Pouze 3 respondenti (2,7 %) odpověděli jiné:

- toto jsem nikdy v životě neviděl,
- nevím,
- dělají to zdarma.

Díky financování z veřejných zdrojů a grantů mají organizace prostředky k poskytování volnočasových aktivit. Děti a mládež tak mají možnost účastnit se různých volnočasových aktivit bez ohledu na finanční situaci svých rodin.

Otázka č. 29 Máte nějaký námět na kofinancování volnočasových aktivit dětí a mládeže např. v oblasti firemního sponzoringu, příspěvek zaměstnavatele, ZP, veřejné zdroje atd.?

Tato otázka byla dobrovolná a tímto způsobem bylo zjišťováno, zda respondenti mají nějaké konkrétní návrhy, či myšlenky ohledně kofinancování volnočasových aktivit dětí a mládeže. Na tuto otázku odpovědělo pouze 12 respondentů ze 157 (7,6 %). Respondenti uvítají různé formy kofinancování volnočasových aktivit pro děti a mládež. Nejčastěji navrhují příspěvky zaměstnavatele, nebo zdravotních pojišťoven, ať už formou přímých finančních prostředků, nebo poskytováním materiálních prostředků. Respondenti také zdůrazňují, že je důležité podporovat děti a mládež ve volnočasových aktivitách, zejména ve sportu. Zde je výčet odpovědí:

- příspěvek zaměstnavatele a ZP,
- zaměstnavatel a ZP,
- firma o prázdninách zařizovala hlídání dětí,
- klasika – sponzorské dary, zapůjčení pomůcek, vybavení apod.,
- mám zkušenost, že pokud si člověk něco zaplatí, tak více dbá na to, aby to dítě disciplinovaně navštěvovalo, protože když je něco „zadarmo“ tak je to ze strany rodičů někdy zneužíváno, dítě aktivitu fláká nebo je to pro rodiče „hlídání“ zadarmo,
- například příspěvek zaměstnavatele,
- příspěvek zaměstnavatele by byl fajn,
- kombinace – zaměstnavatel, obce, organizace neziskové a rozpočtové,
- veřejné zdroje, sponzoring,
- děti ve volnočasových aktivitách by se měly podporovat zdarma jakýmkoliv způsobem, hlavně ve sportu,
- firemní sponzor,
- ZP by mohly přispívat více na pohybové aktivity dětí.

4.6 Výsledky výzkumného šetření

Tato podkapitola bude věnována prezentaci výsledků výzkumného šetření, které zkoumalo financování volnočasových aktivit pro děti a mládež a jeho dopad na rozpočet domácnosti.

Výzkumná otázka č. 1

Jaké druhy volnočasových aktivit jsou nabízeny pro děti a mládež v zájmovém vzdělávání?

Výzkumná otázka č. 1 byla vyhodnocena prostřednictvím položek dotazníku 3, 4, 5. Zaměřuje se na druhy volnočasových aktivit nabízených pro děti a mládež v rámci zájmového vzdělávání. Z dat vyplývá, že nabídka těchto aktivit je velmi rozmanitá a odpovídá individuálním potřebám a zájmům dětí a mládeže. Nejčastěji preferovanými aktivitami jsou tělovýchova a sport, což svědčí o značném zájmu o fyzickou aktivitu. Naopak esteticko-výchovné činnosti reflektují zájem o umělecké a tvůrčí aktivity, a rukodělné činnosti jsou také velmi oblíbené. PC aktivity skončily na třetím místě od konce, což je v dnešní době velmi překvapivé. Dále bylo zjištěno, že respondenti preferují spíše pravidelné kurzy a lekce před jednorázovými akcemi a tábory. Preference pravidelných kurzů a lekcí naznačuje, že respondenti upřednostňují pravidelné a dlouhodobé zapojení do aktivit, které umožňuje postupný rozvoj zkušeností a dovedností v určité oblasti pro jejich děti a mládež.

Výzkumná otázka č. 2

V jakém cenovém rozpětí jsou volnočasové aktivity v zájmovém vzdělávání nabízeny?

Výzkumná otázka č. 2 byla vyhodnocena prostřednictvím položek dotazníku 6, 7. V této výzkumné otázce bylo zjištěno, že podle respondentů pravidelné aktivity (např. kroužky), které se konají jednou týdně po dobu jednoho roku se nejčastěji pohybují v rozmezí 1 000 Kč až 3 000 Kč a minimum respondentů si myslí, že tyto pravidelné aktivity stojí méně než 1 000 Kč. Co se týče jednorázových aktivit ty se dle respondentů nejčastěji pohybují v rozmezí mezi 4 000 Kč až 5 000 Kč. Pouze 2 respondenti si myslí, že tyto jednorázové aktivity stojí méně než 1 000 Kč. Z tohoto zjištění vyplývá, že pravidelné aktivity mají obvykle nižší náklady než jednorázové akce. To může ovlivnit rozhodování rodin, zda se zúčastní jejich děti a mládež pravidelných aktivit, nebo jednorázových akcí na základě jejich finančního plánu.

Výzkumná otázka č. 3

Jaké jsou možnosti financování volnočasových aktivit dětí a mládeže rodiči?

Výzkumná otázka č. 3 byla vyhodnocena prostřednictvím položek dotazníku 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19. V této výzkumné otázce bylo zjištěno, že u většiny respondentů má preference výběru volnočasové aktivity s finanční náročností. Co se týče rezervy v rozpočtu domácnosti, která je určená na tyto aktivity tu má zhruba polovina respondentů, ale obecně rezervu na neočekávané výdaje udržuje drtivá většina respondentů. Respondenti uvedli, že z jejich rodinného rozpočtu jde na volnočasové aktivity pro jejich děti a mládež méně než 5 % a hodně respondentů také uvedlo 5–10 % z jejich celkových příjmů. Do pravidelných aktivit jsou respondenti nejčastěji ochotni investovat mezi 1 000 Kč až 4 000 Kč, zatímco do jednorázových aktivit jsou ochotni investovat o něco víc, a to dokonce víc jak 5 000 Kč. Oblíbené organizace, kam respondenti své děti a mládež posílají na volnočasové aktivity je DDM, NNO a ŠD.

Výzkumná otázka č. 4

Jaké jsou alternativní zdroje financování volnočasových aktivit dětí a mládeže a jaký je jejich význam ve vztahu k rodinnému rozpočtu?

Výzkumná otázka č. 4 byla vyhodnocena prostřednictvím položek dotazníku 20, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29. Z výsledků této výzkumné otázky plyne, že většina respondentů nevyužívá veřejné zdroje jako zdroj financování volnočasových aktivit pro jejich děti a mládež anebo je to poměrně malá část, ale i přes to pro velkou většinu respondentů aktivity jejich dětí a mládeže nemají příliš velký zásah do rodinného rozpočtu. Drtivá většina respondentů uvedla, že by nikdy nefinancovala volnočasové aktivity svých dětí a mládeže formou půjčky, či úvěru. Pouze 12,1 % by tuto variantu zvolilo, pokud by to bylo nutné a nejčastěji by si peníze půjčili od rodiny, či známých. Zároveň 89,2 % nikdy nežádalo o finanční podporu nebo granty od nadací, nebo NNO, ale zhruba polovina respondentů využívá příspěvky od pojišťoven. Zároveň necelá polovina se setkala s tím, že některé organizace nabízí volnočasové aktivity zdarma a předpokládá, že získávají převážně dotace z veřejných rozpočtů a granty ze soukromých zdrojů.

Srovnání výzkumu v této diplomové práci a výzkumu, který provedla Česká rada dětí a mládeže nabízí zajímavý pohled. ČRDM prováděla výzkum u věkové kategorie 15–29 let a výzkumu se zúčastnilo 1 000 respondentů. Mladí lidé se v rámci volnočasových organizací

nejčastěji věnují sportu, což je stejné zjištění jako ve výzkumu této diplomové práce. Stejně tak z obou výzkumů vyplývá, že finanční situace jak už rodiny, či jedince hraje významnou roli při rozhodování o účasti mladých lidí v organizovaných aktivitách. (ČRDM 2023)

Ověřování hypotéz

Věcná hypotéza H1: Rodič/e s rezervou v rozpočtu určenou speciálně na financování volnočasových aktivit pro děti a mládež jsou ochotni více investovat do jednorázových aktivit než ti, kteří tuto rezervu nemají.

Nulová hypotéza H0: Rodič/e s rezervou v rozpočtu určenou speciálně na financování volnočasových aktivit pro děti a mládež nejsou ochotni investovat do jednorázových aktivit více než ti, kteří tuto rezervu nemají.

Alternativní hypotéza HA: Rodič/e s rezervou v rozpočtu určenou speciálně na financování volnočasových aktivit pro děti a mládež jsou ochotni investovat do jednorázových aktivit stejnou měrou jako ti, kteří tuto rezervu nemají.

Úkolem hypotézy H1 je zjistit, zda existuje statisticky významný rozdíl v ochotě investovat do jednorázových volnočasových aktivit mezi rodiči s finanční rezervou a bez finanční rezervy v rozpočtu na volnočasové aktivity. Bude vytvořena čtyřpolní tabulka se dvěma řádky a dvěma sloupci. Do polí tabulky budou umístěny data z výzkumného šetření a bude proveden chí-kvadrát test, abychom zjistili, zda existuje statisticky významný rozdíl. Hypotéza H1 se vztahuje k otázce č. 11, tato otázka bude použita k rozdělení respondentů do dvou skupin na rodiče s finanční rezervou, nebo bez finanční rezervy a k otázce č. 10, která bude použita k porovnání ochoty investovat mezi rodiči s finanční rezervou a bez finanční rezervy.

	Rodič/e s finanční rezervou	Rodič/e bez finanční rezervy	Σ
Více ochotni investovat	73	40	113
Méně ochotni investovat	7	37	44
Σ	80	77	157

Tab. 4. Čtyřpolní tabulka pro test nezávislosti chí-kvadrát – Ochota rodičů/e investovat do volnočasových aktivit

Pro testování této hypotézy byly zvoleny následující hodnoty:

Hladina významnosti je 0,01 a stupeň volnosti je v čtyřpolní tabulce 1. Kritická hodnota pro hladinu významnosti 0,01 a stupeň volnosti 1 je $\chi^2_{0,01}(1) = 6,635$.

Vypočítaná hodnota testového kritéria je $\chi^2 = 30,04$.

Jelikož je testové kritérium vyšší než kritická hodnota, tak odmítáme nulovou hypotézu H_0 a přijímáme alternativní hypotézu H_A . **Rodič/e s rezervou v rozpočtu určenou speciálně na financování volnočasových aktivit pro děti a mládež jsou ochotni investovat do jednorázových aktivit stejnou měrou jako ti, kteří tuto rezervu nemají.**

Věcná hypotéza H2: Rodič/e využívající financování z veřejných zdrojů jsou ochotni více investovat do pravidelných volnočasových aktivit pro děti a mládež než ti, kteří spoléhají výhradně na soukromé finanční zdroje.

Nulová hypotéza H0: Rodič/e využívající financování z veřejných zdrojů nejsou ochotni investovat do pravidelných volnočasových aktivit dětí a mládeže stejně jako ti, kteří spoléhají výhradně na soukromé finanční zdroje.

Alternativní hypotéza HA: Rodič/e využívající financování z veřejných zdrojů jsou ochotni stejnou měrou investovat do pravidelných volnočasových aktivit dětí a mládeže než ti, kteří spoléhají výhradně na soukromé finanční zdroje.

Úkolem hypotézy H2 je zjistit, zda existuje statisticky významný rozdíl v ochotě investovat do pravidelných volnočasových aktivit mezi rodiči využívajícími a nevyžívajícími financování z veřejných zdrojů. Hypotéza H2 se vztahuje k otázce č. 9 která zjišťuje ochotu investovat do pravidelných aktivit a k otázce č. 21, která se týká využívání veřejných zdrojů financování volnočasových aktivit. Do čtyřpolní tabulky budou zaznačeny hodnoty z výzkumného šetření a následně proveden test nezávislosti chí-kvadrát.

	Rodič/e žádali o veřejné zdroje	Rodič/e nežádali o veřejné zdroje	Σ
Více ochotni investovat	3	79	82
Méně ochotni investovat	10	65	75
Σ	13	144	157

Tab. 5. Čtyřpolní tabulka pro test nezávislosti chí-kvadrát – Vliv financování z veřejných zdrojů na ochotu investovat do volnočasových aktivit

Pro testování této hypotézy byly zvoleny následující hodnoty:

Hladina významnosti je 0,01 a stupeň volnosti je v čtyřpolní tabulce 1. Kritická hodnota pro hladinu významnosti 0,01 a stupeň volnosti 1 je $\chi^2_{0,01}(1) = 6,635$.

Vypočítaná hodnota testového kritéria je $\chi^2 = 29,83$.

Jelikož je testové kritérium vyšší než kritická hodnota, tak odmítáme nulovou hypotézu H_0 a přijímáme alternativní hypotézu H_A . **Rodič/e využívající financování z veřejných zdrojů jsou ochotni stejnou měrou investovat do pravidelných volnočasových aktivit dětí a mládeže než ti, kteří spoléhají výhradně na soukromé finanční zdroje.**

ZÁVĚR

Za nejdůležitější část práce považuji kapitolu Možnosti financování volnočasových aktivit, konkrétně podkapitolu Finanční podpora z veřejných zdrojů. Tato podkapitola přináší nový úhel pohledu, který se v dosavadních pracích často neobjevuje, nebo jsem ho nenašla. Tato kapitola je rozdělena do dvou částí, které se zaměřují na finanční podporu z veřejných a soukromých zdrojů. Soukromými zdroji je myšlena domácnost a rodina. Veřejnými zdroji jsou myšleny dotace ministerstva, územní samosprávy, granty, dotace NNO a fondy zdravotních pojišťoven.

Cílem této práce bylo analyzovat možnosti financování volnočasových aktivit pro děti a mládež s důrazem na jejich dopad na rozpočet domácnosti. Hlavní cíl i dílčí cíle byly naplněny pomocí sběru dat prostřednictvím dotazníkového šetření, analýzy statistických údajů a interpretací výsledků. Výsledkem bylo zjištění, že většina respondentů preferuje financování volnočasových aktivit prostřednictvím soukromých zdrojů a že veřejné zdroje jsou využívány méně.

Tato práce může být využita jako zdroj informací pro žáky, nebo studenty ve školách, či univerzitách. Mohou využít poznatků z této práce a pomůže jim to lépe porozumět sociálním a ekonomickým aspektům vzdělávání a rozvoje dětí a mládeže. Dále může být práce využitelná pro nadace a neziskové organizace, které se zabývají podporou dětí a mládeže a mohou využít poznatků z této práce k lepšímu porozumění potřebám rodin a možnostem financování volnočasových aktivit. To jim umožní lépe cílit své programy a nabídku služeb. Určitě může být tato práce přínosná také pro rodiče, nebo zákonné zástupce dětí a mládeže. Práce jim poskytne přehled o dostupných zdrojích financování a pomůže jim lépe plánovat rodinný rozpočet určený na aktivity pro své potomky.

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

apod. = a podobně

ČEZ = České energetické závody

ČPZP = Česká průmyslová zdravotní pojišťovna

ČR = Česká republika

ČRDM = Česká rada dětí a mládeže

DD = dětský domov

DDM = dům dětí a mládeže

DM = domov mládeže

KČ = Koruna česká

max. = maximální

MŠ = mateřská škola

MŠMT = Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

např. = například

NNO = nestátní neziskové organizace

NZDM = nízkoprahová zařízení pro děti a mládež

SVČ = středisko volného času

ŠD = školní družina

ŠK = školní klub

tzv. = tak zvaný

VoZP = Vojenská zdravotní pojišťovna

VZP = Všeobecná zdravotní pojišťovna

ZŠ = základní škola

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A ZDROJŮ

Odborná literatura

GAVORA, Peter. *Úvod do pedagogického výzkumu*. 2., rozš. české vyd. Přeložil Vladimír JŮVA, přeložil Vendula HLAVATÁ. Brno: Paido, 2010. ISBN 978-80-7315-185-0.

GAVORA, Peter. *Úvod do pedagogického výzkumu*. Brno: Paido, 2000. ISBN 80-85931-79-6.

HÁJEK, Bedřich; HOFBAUER, Břetislav a PÁVKOVÁ, Jiřina. *Pedagogické ovlivňování volného času: současné trendy*. Praha: Portál, 2008. ISBN 978-80-7367-473-1.

HÁJEK, Bedřich; HOFBAUER, Břetislav a PÁVKOVÁ, Jiřina. *Pedagogika volného času*. 2., přeprac. vyd. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta, 2010. ISBN 978-80-7290-471-6.

CHRÁSKA, Miroslav a KOČVAROVÁ, Ilona. *Kvantitativní design v pedagogických výzkumech začínajících akademických pracovníků*. Pedagogika. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta humanitních studií, 2014. ISBN 978-80-7454-420-0.

CHRÁSKA, Miroslav. *Metody pedagogického výzkumu: základy kvantitativního výzkumu*. 2., aktualizované vydání. Pedagogika. Praha: Grada, 2016. ISBN 978-80-247-5326-3.

JAKEŠ, Petr. *Finanční gramotnost pro druhý stupeň základní školy*. Praha: Fortuna, 2011. ISBN 978-80-7373-089-5.

KAPLÁNEK, Michal. *Čas volnosti – čas výchovy: pedagogické úvahy o volném čase*. Praha: Portál, 2012. ISBN 978-80-262-0450-3.

KAPLÁNEK, Michal. *Volný čas a jeho význam ve výchově*. Praha: Portál, 2017. ISBN 978-80-262-1250-8.

KOLLÁROVÁ, Dana a PAVLIČKOVÁ, Alexandra. *Volný čas a výchova mimo vyučování: vysokoškolská učebnica*. Nitra: Pedagogická fakulta UKF v Nitre, 2018. ISBN 978-80-558-1329-5.

NAVRÁTILOVÁ, Petra; JIŘÍČEK, Michal a ZLÁMAL, Jaroslav. *Finanční gramotnost*. Aktualizované 4. vydání. Prostějov: Computer Media, 2021. ISBN 978-80-7402-409-2.

NOVÁKOVÁ, Vladimíra a SOBOTKA, Věroslav. *Slabikář finanční gramotnosti: učebnice základních 7 modulů finanční gramotnosti*. 2., aktualiz. vyd. Praha: COFET, 2011. ISBN 978-80-904396-1-0.

PÁVKOVÁ, Jiřina. *Pedagogika volného času*. V Praze: Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta, 2014. ISBN 978-80-7290-666-6.

POSPÍŠILOVÁ, Helena. *Mládež, hodnoty a volný čas*. Olomouc: Hanex, 2010. ISBN 978-80-7409-036-3.

ŠVARÍČEK, Roman a ŠEĐOVÁ, Klára. *Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách*. Vyd. 2. Praha: Portál, 2014. ISBN 978-80-262-0644-6.

TŮMA, Jiří. *Pedagogika volného času*. Praha: Vysoká škola tělesné výchovy a sportu Palestra, spol. s r.o., 2018. ISBN 978-80-87723-43-2.

Internetové zdroje

Co to jsou NNO? Online. Asociace nestátních neziskových organizací Jihomoravského kraje. 2016. Dostupné z: <https://www.annojmk.cz/co-jsou-nestatni-neziskove-organizace-nno>. [cit. 2024-02-17].

Darujeme kroužky dětem. Online. Darujeme kroužky. 2024. Dostupné z: <https://www.darujemekrouzky.cz/#about>. [cit. 2024-03-17].

Diagnostický ústav. *Sociální práce* [online]. 2008 [cit. 2024-02-17]. Dostupné z: <https://socialni-prace.webnode.cz/diagnosticky-ustav/>

Domovy mládeže. Online. GUARD7. 2022. Dostupné z: <https://www.guard7.cz/domovy-mladeze/>. [cit. 2024-02-17].

Dostupnost volnočasových aktivit a služeb pro mladé lidi. *ČRDM* [online]. [cit. 2024-04-15]. Dostupné z: <https://crdm.cz/clanky/youthwiki/dostupnost-volnocasovych-aktivit-a-sluzeb-pro-mlade-lidi/>

Finanční podpora. Online. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. 2024. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/mladez/financni-podpora>. [cit. 2024-03-17].

Fond pomoci. Online. OLOMOUC město pro rodinu. 2024. Dostupné z: <https://prorodinu.olomouc.eu/fond-pomoci>. [cit. 2024-03-17].

Fondy zdravotních pojišťoven. Online. MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY. 2016, 2020. Dostupné z: <https://www.mzcr.cz/fondy-zdravotnich-pojistoven/>. [cit. 2024-03-16].

Grantové programy. Online. Skautská nadace Jaroslava Foglara. 2024. Dostupné z: <https://www.skautskanadace.cz/co-delame>. [cit. 2024-03-17].

Internáty. Online. Katalog škol. 2009–2024. Dostupné z: <https://www.katalog-skol.cz/dle-vykonu/internaty>. [cit. 2024-02-17].

Jak na rodinný rozpočet. Online. Peníze pod kontrolou. 2023. Dostupné z: <https://penizepodkontrolou.cz/jak-na-rodinny-rozpocet/>. [cit. 2024-04-09].

Krajské dotační programy 2024. Online. Olomoucký kraj. 2021. Dostupné z: <https://www.olkraj.cz/06-04-program-na-podporu-sportovni-cinnosti-deti-a-mladeze-v-olomouckem-kraji-v-roce-2024-prijem-zadosti-2-4-12-4-2024-cl-6193.html>. [cit. 2024-03-17].

LAGER, Karin. Leisure-Time Centres: Social Pedagogical Tradition in Educational Practice. Online. *Early Child Development and Care*. 2019, roč. 189, č. 12, s. 2005-2017. ISSN 03004430. Dostupné z: <https://doi.org/10.1080/03004430.2018.1429425>. [cit. 2024-04-17].

Letní tábory. Online. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. 2024. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/mladez/letni-tabory-2>. [cit. 2024-03-17].

Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy. Online. MŠMT. 2013–2024. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/mladez/financni-podpora>. [cit. 2024-03-04].

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy [online]. 2013–2024 [cit. 2024-02-17]. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/mladez/neformalni-vzdelavani-1>

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy [online]. 2013–2024 [cit. 2024-02-17]. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/mladez/skolni-druziny>

Ministerstvo životního prostředí. Online. Mzp. 2023. Dostupné z: https://www.mzp.cz/cz/program_podpora_projektu_nno. [cit. 2024-03-04].

Nadační fond Dany a Emila Zátopkových. Online. Olympijskytym. 2024. Dostupné z: <https://www.olympijskytym.cz/zatopkovi>. [cit. 2024-03-17].

NÍZKOPRAHOVÁ ZAŘÍZENÍ PRO DĚTI A MLÁDEŽ. Online. Agentura pro sociální začleňování. 2023. Dostupné z: <https://www.socialni-zaclenovani.cz/oblasti-podpory/socialni-sluzby/nizkoprahova-zarizeni-pro-deti-a-mladez/>. [cit. 2024-02-17].

Preventivní programy. Online. ČESKÁ PRŮMYSLOVÁ ZDRAVOTNÍ POJIŠŤOVNA. 2024. Dostupné z: <https://www.cpzp.cz/preventivni-programy>. [cit. 2024-03-16].

Příspěvky na prevenci. Online. VOJENSKÁ ZDRAVOTNÍ POJIŠŤOVNA. 2024. Dostupné z: <https://www.vozp.cz/prispevky-na-prevenci>. [cit. 2024-03-16].

Střediska volného času. Online. MŠMT. 2013–2024. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/mladez/strediska-volneho-casu>. [cit. 2024-02-17].

Školní družiny a školní kluby. Online. GUARD7. 2022. Dostupné z: <https://www.guard7.cz/skolni-druziny-a-skolni-kluby/>. [cit. 2024-02-17].

Školský zákon. Online. Zákony pro lidi. 2010–2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-561#cast10>. [cit. 2024-02-17].

Výhody a příspěvky. Online. VŠEOBECNÁ ZDRAVOTNÍ POJIŠŤOVNA. 2024. Dostupné z: <https://www.vzp.cz/pojistenci/vyhody-a-prispevky>. [cit. 2024-03-16].

Výzva PRÁCE S DĚTMI A MLÁDEŽÍ 2024. Online. 2023. Dostupné z: Výzva PRÁCE S DĚTMI A MLÁDEŽÍ 2024. [cit. 2024-04-15].

Zákon o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů. Online. Zákony pro lidi. 2010–2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-563#cast1..> [cit. 2024-02-17].

Zaměstnanecké granty. Online. NADACE ČEZ. 2024. Dostupné z: <https://www.nadacecez.cz/cs/vyhlasovana-grantova-rizeni/zamestnanecke-granty-110067>. [cit. 2024-03-17].

SEZNAM TABULEK A GRAFŮ

Seznam tabulek

Tab. 1. Finanční podpora z veřejných zdrojů

Tab. 2. Příspěvky zdravotních pojišťoven

Tab. 3. Příspěvek na volnočasové aktivity pro děti a mládež

Tab. 4. Čtyřpolní tabulka pro test nezávislosti chí-kvadrát – Ochota rodičů/e investovat do volnočasových aktivit

Tab. 5. Čtyřpolní tabulka pro test nezávislosti chí-kvadrát – Vliv financování z veřejných zdrojů na ochotu investovat do volnočasových aktivit

Seznam grafů

Graf 1. Rozdělení dle pohlaví dítěte – počet respondentů

Graf 2. Typ rodiny z hlediska příjmu – počet respondentů

Graf 3. Volnočasové aktivity v lokalitě – počet respondentů

Graf 4. Výběr volnočasových aktivit – počet respondentů

Graf 5. Preference typu volnočasové aktivity – počet respondentů

Graf 6. Cena pravidelných aktivit – počet respondentů

Graf 7. Cena jednorázových aktivit – počet respondentů

Graf 8. Preference volnočasových aktivit a jejich souvislost s finanční náročností – počet respondentů

Graf 9. Investice do pravidelných volnočasových aktivit – počet respondentů

Graf 10. Investice do jednorázových volnočasových aktivit – počet respondentů

Graf 11. Rezerva v rozpočtu domácnosti na volnočasové aktivity – počet respondentů

Graf 12. Rezerva v rozpočtu domácnosti na neočekávané výdaje – počet respondentů

Graf 13. Podíl rodinného rozpočtu vyčleněný na volnočasové aktivity – počet respondentů

Graf 14. Výběr organizace pro volnočasové aktivity – počet respondentů

Graf 15. Podíl veřejných zdrojů na financování volnočasových aktivit – počet respondentů

Graf 16. Zásah volnočasových aktivit do rodinného rozpočtu – počet respondentů

Graf 17. Hlavní faktory ovlivňující rozhodování o financování volnočasových aktivit – počet respondentů

Graf 18. Financování volnočasových aktivit dětí formou půjčky či úvěru – počet respondentů

Graf 19. Typy půjček či úvěrů využívané k financování volnočasových aktivit – počet respondentů

Graf 20. Možnosti financování volnočasových aktivit z veřejných zdrojů – počet respondentů

Graf 21. Žádosti o finanční podporu – počet respondentů

Graf 22. Využívání příspěvků pojišťoven na financování volnočasových aktivit – počet respondentů

Graf 23. Příspěvky na volnočasové aktivity – počet respondentů

Graf 24. Nabídka bezplatných volnočasových aktivit organizacemi – počet respondentů

Graf 25. Zdroje financování organizací poskytujících bezplatné volnočasové aktivity – počet respondentů

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1. Dotazník

Příloha 1. Dotazník

Financování volnočasových aktivit a jeho dopad na rozpočet domácnosti

Vážené respondentky a respondenti,

jsem studentkou 2. ročníku magisterského studia na Pedagogické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci a tímto bych Vás chtěla poprosit o vyplnění on – line dotazníku, který je primárně určen rodičům dětí a mládeže.

Cílem dotazníku je analyzovat možnosti financování volnočasových aktivit pro děti a mládež s důrazem na jejich dopad rozpočtu domácnosti.

Dotazník je anonymní, ale i přes to Vás prosím o pravdivé a přesné vyplnění.

Vyplněním tohoto dotazníku mi poskytnete podklad k dopsání mé Diplomové práce na téma „Financování volnočasových aktivit a jeho dopad na rozpočet domácnosti“.

1 Jaký je věk vašeho dítěte?

□

2 Jak byste charakterizovali typ vaší rodiny z hlediska příjmů rozpočtu domácnosti?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- Oba rodiče či partneři jsou ekonomicky aktivní Jeden rodič samoživitel s výživným druhého rodiče Jeden rodič bez dalšího spolufinancování druhého rodiče

3 Jaké druhy volnočasových aktivit v zájmovém vzdělávání pro děti a mládež jsou ve vaší lokalitě zastoupeny?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu nebo více odpovědí*

☐ Rukodělné činnosti (např. keramika)	☐ Technické činnosti (např. práce se dřevem)	☐ Přírodovědná zájmová činnost (např. experimenty v oblasti biologie)	☐ Esteticko-výchovná činnost (např. výtvarné dílny)
☐ Tělovýchova a sport (např. plavání)	☐ Turistika (např. výlety do přírody)	☐ Společenskovední zájmová činnost (např. diskusní kroužky o historii)	☐ PC (např. programování)

4 Jaké druhy volnočasových aktivit nejčastěji pro vaše děti a mládež vybíráte?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu nebo více odpovědí*

☐ Rukodělné činnosti (např. keramika)	☐ Technické činnosti (např. práce se dřevem)	☐ Přírodovědná zájmová činnost (např. experimenty v oblasti biologie)	☐ Esteticko-výchovná činnost (např. výtvarné dílny)
☐ Tělovýchova a sport (např. plavání)	☐ Turistika (např. výlety do přírody)	☐ Společenskovědní zájmová činnost (např. diskusní kroužky o historii)	☐ PC (např. programování)

5 Který typ volnočasové aktivity v zájmovém vzdělávání pro děti a mládež preferujete?

Nápověda k otázce: *Změňte pořadí položek dle svých preferencí (1. - nejdůležitější, poslední - nejméně důležitá)*

- Jednorázové akce, které nevyžadují pravidelnou účast
-
- Pravidelné kurzy nebo lekce
-
- Pobytové aktivity, jako jsou tábory nebo výlety na více dnů

6 Kolik dle vašeho názoru stojí pravidelné aktivity (např. kroužek) konané jednou týdně po dobu jednoho roku?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- Méně než 1000Kč 1000Kč - 2000Kč 2000Kč - 3000Kč 3000Kč - 4000Kč 4000Kč - 5000Kč
- Více než 5000Kč

7 Kolik dle vašeho názoru stojí jednorázové aktivity (např. pobytový tábor, příměstský tábor)?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- Méně než 1000Kč 1000Kč - 2000Kč 2000Kč - 3000Kč 3000Kč - 4000Kč 4000Kč - 5000Kč
- Více než 5000Kč

8 Má vaše preference výběru typu volnočasové aktivity (jednorázové, pravidelné, pobytové) souvislost s finanční náročností?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- Ano Ne Nevím

9 Kolik jste ochotni investovat do pravidelných volnočasových aktivit (kroužky) pro vaše děti a mládež za rok?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- Méně než 1000Kč 1000Kč – 2000Kč 2000Kč – 3000Kč 3000Kč – 4000Kč 4000Kč – 5000Kč
 Více než 5000Kč Neřeším

10 Kolik jste ochotni investovat do jednorázových volnočasových aktivit (příměstské/pobytové tábory, školy v přírodě) pro vaše děti a mládež za rok?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- Méně než 1000Kč 1000Kč – 2000Kč 2000Kč – 3000Kč 3000Kč – 4000Kč 4000Kč – 5000Kč
 Více než 5000Kč Neřeším

11 Máte rezervu v rozpočtu domácnosti určenou speciálně na financování volnočasových aktivit pro vaše děti a mládež?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- Ano Ne Nevím

12 Jak velkou rezervu v rozpočtu domácnosti obvykle udržujete pro financování neočekávaných výdajů nebo nadstandardních potřeb, včetně volnočasových aktivit pro vaše děti a mládež?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- Nemáme žádnou finanční rezervu do 5000 Kč 5000Kč – 10000 Kč 10000Kč – 15000 Kč Více než 15000 Kč
 Nevím

13 Jaká část vašeho rodinného rozpočtu je obvykle vyčleněna na financování volnočasových aktivit pro vaše děti a mládež?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- Méně než 5 % celkových příjmů 5-10 % celkových příjmů 10-20 % celkových příjmů Více než 20 % celkových příjmů
 Nevím

14 Kde nejčastěji vybíráte volnočasové aktivity pro své děti a mládež?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu nebo více odpovědí*

- Školní družiny Školní kluby Střediska volného času Dům dětí a mládeže
- Základní umělecké školy Nestátní neziskové organizace (Sokol, SDH, ...)
- Jiné (Pokud nevíte typ organizace, tak uveďte konkrétní název)

15 Jaký podíl mají veřejné zdroje na financování volnočasových aktivit pro vaše děti a mládež v rámci rodinného rozpočtu?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- Velký podíl – pokrývají většinu nebo všechny náklady na volnočasové aktivity Veřejné zdroje tvoří značnou část financování Veřejné zdroje představují menší část financování Žádný podíl – veřejné zdroje vůbec nevyužívám/e
- Nevím

16 Máte pocit, že volnočasové aktivity vašich dětí mají příliš velký zásah do rodinného rozpočtu?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- Ano Spíše ano Ne Spíše ne Nevím

17 Jaké jsou hlavní faktory, které ovlivňují vaše rozhodnutí o financování volnočasových aktivit vašich dětí a mládeže?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu nebo více odpovědí*

- Osobní finanční situace Ceny a poplatky za aktivity
- Jiné (Uveďte)

18 Financovali jste někdy volnočasové aktivity svých dětí formou půjčky či úvěru?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- Ano Ne, nikdy mě to nenapadlo a tento druh výdaje bych takto nefinancoval/a Zatím ne, ale kdyby to bylo nutné, tak bych toho využil/a

19 Pokud ano, jaký typ půjčky či úvěru to byl?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu nebo více odpovědí*

- Bankovní Nebankovní Půjčka od rodiny/známých

20 Jaké jsou další možnosti financování volnočasových aktivit pro vaše děti a mládež z oblasti veřejných zdrojů?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu nebo více odpovědí*

- Dotace ministerstva Dotace územní samosprávy (kraje a obce) Granty Příspěvky z fondů zdravotních pojišťoven
- Jiné (Uveďte)

21 Zkoušeli jste někdy žádat o finanční podporu nebo granty od nadací nebo neziskových organizací pro financování volnočasových aktivit vašich dětí a mládeže?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- Ano Ne Nevím

22 Pokud ano, z jakého důvodu?

23 Využíváte příspěvky pojišťoven na financování volnočasových aktivit pro vaše děti a mládež?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- Ano Ne Nevím

24 Pokud ano, v jaké výši za rok?

25 Přispěl Vám někdy někdo na volnočasové aktivity dětí a mládeže?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- Ano Ne Nevím

26 Pokud ano, kdo?

27 Setkali jste se někdy s tím, že některá organizace nabízí volnočasové aktivity zdarma?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- Ano Ne Nevím

28 Pokud ano, odkud si myslíte že organizace získává finance?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu nebo více odpovědí*

- Vlastní zdroje organizace Granty ze soukromých zdrojů (nadace, firemní sponzoring) Dotace z veřejných rozpočtů (kraj, obec, ministerstva, EU)
 Jiné (Uveďte)

29 Máte nějaký námět na kofinancování volnočasových aktivit dětí a mládeže např. v oblasti firemního sponzoringu, příspěvek zaměstnavatele, ZP, veřejné zdroje atd.?

Nápověda k otázce: *Kofinancování = spolufinancování*